

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

87'nci Birleşim
14 Mayıs 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun, Van'a yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, açıklanan yaş çay alım fiyatına ve Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması
- 2.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'ın, Bayburt'un kentsel dönüşüm alanı ilan edilen Gençosman Mahallesi'ne ilişkin açıklaması
- 3.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, bu yıl düzenlenecek olan Ape Aziz anma etkinliğine ilişkin açıklaması
- 4.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Hatay'ın hava kirliliği ve trafik sorununa ilişkin açıklaması
- 5.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, vergide adaletle ilişkin açıklaması
- 6.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Hemşireler Haftası'na, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ve Eczacılar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 7.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla'da orman içinden geçen enerji nakil hatlarına ilişkin açıklaması
- 8.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, 14 Mayıs Eczacılar Bayramı'na ilişkin açıklaması
- 9.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, 14 Mayıs Eczacılar Bayramı'na ilişkin açıklaması
- 10.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, engelli bireylerin sorunlarına ve DMD hastası çocuklara ilişkin açıklaması
- 11.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ve Eczacılar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 12.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması
- 13.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması
- 14.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, Engelliler Haftası'na ilişkin açıklaması
- 15.- İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük'ün, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ve Eczacılar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 16.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, İnsan Hakları Derneğinin mahpuslara yönelik yaptığı çalışmalara ilişkin açıklaması
- 17.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ve Eczacılar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 18.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması
- 19.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, eski Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya ilişkin açıklaması
- 20.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Yerinde Dönüşüm Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 21.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Dersim'in Pertek ilçesine ve köylerine yapılmak istenen pomza kum ocağına ilişkin açıklaması
- 22.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, atama bekleyen psikologlara ve diyetisyenlere ilişkin açıklaması
- 23.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Siirt'e yapılan sağlık yatırımlarına ilişkin açıklaması
- 24.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Yerinde Dönüşüm Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 25.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Türkiye ile Suriye arasındaki sınır kapılarına ve ticarete ilişkin açıklaması
- 26.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Serik ilçesi Alacami Mahallesi'ndeki çiftçilere yaptığı ziyarete ilişkin açıklaması
- 27.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, muhalefete seslendiğine ilişkin açıklaması
- 28.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, Eczacılık Günü'ne ilişkin açıklaması
- 29.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, engelli bireylerin sorunlarına ilişkin açıklaması

30.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne, gıdalarda tağşişe, meyvelerdeki pestisite ve milletvekillerinin istifasına ilişkin açıklaması

31.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması

32.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Mersin'in Çamlıyayla ilçesinde meydana gelen dolu yağışına ilişkin açıklaması

33.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün Karabük, Bartın ve Kastamonu illeriyle ilgili yaptığı ihaleye ilişkin açıklaması

34.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Türk Hava Kurumuna ait yangın söndürme uçaklarına ilişkin açıklaması

35.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Türkiye'de çalışanların haftalık çalışma süresine ilişkin açıklaması

36.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Gündoğmuş ilçesinin bazı mahallelerinde açılmak istenen mermer ocaklarına ilişkin açıklaması

37.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması

38.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, 14 Mayıs Çiftçiler Günü'ne ve Eczacılar Günü'ne ilişkin açıklaması

39.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Lozan Meydanı'nda bugün gerçekleştirdikleri grup toplantısına, eski Sağlık Bakanına ve bakanlara verilen soru önergelerine, yeni Sağlık Bakanının sokaklarda vatandaşın kilosunun ve boyunun ölçüleceğine ilişkin açıklamasına ilişkin açıklaması

40.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Jose Mujica'nın vefatına, Boğaziçi Üniversitesinde ve Ankara Üniversitesi Cebeci kampüsünde dün yaşananlara, 14 Mayıs Çiftçiler Günü'ne ve Engelliler Haftası'na ilişkin açıklaması

41.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması

42.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Gaziantep'te bugün oynanacak Ziraat Türkiye Kupası finaline, Dünya Çiftçiler Günü'ne, Engelliler Haftası'na, 14 Mayıs 1950'ye ve "terörsüz Türkiye" sürecinde yaşanan gelişmelere ilişkin açıklaması

43.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

44.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, Trafik Haftası'na ilişkin açıklaması

45.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Cumhuriyet Halk Partili belediyelere ilişkin açıklaması

46.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Boğaziçi Üniversitesinde dün yaşananlara ilişkin açıklaması

47.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in sanayisine ilişkin açıklaması

48.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, kabul edilen grup önerilerine ilişkin açıklaması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Kütahya'dan gelen misafirlere "Hoş geldiniz." denilmesi

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi Başkanı Resmîye Eroğlu Canaltay ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Giresun Nurettin Canikli Anadolu İmam-Hatip Lisesi 11'inci sınıf öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 22 milletvekili tarafından, engellilere yönelik tüm hizmetlerin tek bir çatı altında toplanması ve kamu politikalarının daha bütüncül ve koordineli bir şekilde yürütülmesi amacıyla engelliler bakanlığı kurulması da dâhil yasal düzenlemelerin yapılması ve engellilerin sorunlarının tespit edilerek atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 14/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 20 milletvekili tarafından, engelli vatandaşların toplumsal yaşamda daha aktif rol almalarının sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 12/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Kamu İhale Kanunu'nun 21/b maddesine göre yapılan ihalelere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/27181)

2.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, THY'nin sponsor olduğu dernek ve vakıflara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/27183)

3.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, kişisel veri hırsızlığıyla ilgili hazırlanan iddianamede yapılan tespitlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/27188)

4.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, süresi içinde cevaplanmayan yazılı soru önergelerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/27282)

5.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 1999 yılından bu yana toplanan özel iletişim vergisi, deprem sigortası ve deprem fonu tutarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/27619)

6.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülke genelinde yaşanan zirai don afetinden etkilenen çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/27620)

14 Mayıs 2025 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir) Rümeyza KADAK (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 87'nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Van'ın yerel sorunları hakkında söz isteyen Van Milletvekili Mahmut Dindar'a aittir.

Buyurun Sayın Dindar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sözlerime bu ülkede barış için hizmet eden, emek veren, bedel ödeyen tüm insanları ve merhum Sırrı Süreyya Önder'i, Batman İl Eş Başkanımız merhum Mustafa Tekik'i saygıyla, minnetle anarak başlamak istiyorum.

Sayın Öcalan'ın 27 Şubat'taki barış manifestosuna 12'nci kongresinde koşulsuz yanıt veren PKK'nın kararı tüm halkımıza onurlu bir barış umudu sunmuştur. Van halkı bu kararı selamlıyor ve süreci sahipleniyor.

Değerli milletvekilleri, sizlere Van halkının bir sitemini, yıllardır çözüm bekleyen sorunlarını ve temel taleplerini sunmak üzere söz aldım. Van halkı hem mevcut iktidar döneminde hem de öncesinde hak ettiği sağlık, eğitim, altyapı ve tüm kamu hizmetlerini alamamıştır. 2014, 2019 ve 2024'te Van halkının iradesiyle seçtiği belediye eş başkanları ve belediye meclis üyeleri keyfi ve hukuksuz bir şekilde kayyum gasbıyla karşı karşıya kalmıştır. On yıla yaklaşan bu süreçte Van halkının çözülmeyen tüm yerel altyapı sorunlarından bu iktidar ve kayyumlar sorumludur. Van'daki belediyeleri borç batağına, yandaş istihdam alanlarına çeviren bu zihniyet Van halkının en büyük sorunudur. Bu gasba gecikmeksizin son verilmelidir. Van'da trafik, otopark ve yol sorunu yaşamı altüst etmiş durumdadır. On beş yıldır yapımına devam edildiği söylenen, 4 Bakanın "Gelecek yıl tamamlayacağız." dediği çevre yolu hâlâ tamamlanmış değildir. Halkın arazilerini kamulaştırmadan el koyan, İmar Kanunu'nun 18'inci maddesini kamu yararına aykırı işleten bu anlayış yol mol yapamaz. Van'da çok acil bir şekilde modern bir trafik düzenine, kapsamlı otopark altyapısına ve halkın yararına olacak şekilde çevre yollarına ihtiyaç vardır.

Değerli milletvekilleri, Urartulardan Medlere, Hristiyanlık'tan İslam'a birçok din ve uygarlığa mekân olmuş Van'ın 21'inci yüzyılda hâlâ havaalanı, otopark, hastane, üniversite sorunları çözülmemiştir. Van halkı her yaz olduğu gibi bu yaz da uçak bulamama sorunu ile karşı karşıya kalıyor. Mevcut havalimanı ihtiyacı karşılayamıyor. Van, raylı sistemin olmadığı büyükşehirlerin başında geliyor. Sınır kenti olan ve ticaret turizmi bu sınıra dayanan şehrimiz mahrumiyet bölgesine çevrilmiştir. Sınır kapılarında altyapı sorunları bir türlü çözülememektedir. Tarihî, kültürel ve doğal zenginlikler içinde bu yokluğu hak etmiyoruz. Vanlı 1,5 milyon insan her gün size ah ediyor. İnsanlar hastalarına randevu bulamıyor, milyonlarca kilometre yol katederek Ankara'ya, İstanbul'a gelmek zorunda kalıyor. Beddua ediyor, "Yeter artık." diyor.

Bildiğiniz üzere, 2011 yılında Van büyük bir deprem yaşadı, yüzlerce yurttaşımız yaşamını yitirdi. Van'da depreme hazırlık, denetim ve dönüşüm çalışmaları yok hükmündedir. Göz göre göre yaşanacak bu felakete karşı tedbir alınmalıdır. 2011 depreminde yıkılan ve hasar gören birçok bina gibi Van Stadyumu da yeniden inşa edilmeyi bekliyor. On beş yıldır bunun sözünü veren iktidar bir arpa boyu yol almış değildir. Van'ın gündeminde göç, yoksulluk ve işsizlik vardır. Van, dışarıya en genç göç veren bir kent hâline getirildi. Her hafta Türkiye metropollerinde iş cinayetlerinde yaşamını yitiren bir gencimizin taziyesine gidip kahroluyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MAHMUT DİNDAR (Devamla) - İnsanımıza kendi şehrinde iş ve istihdam imkânı sağlanmasını engelleyen, gittiği yerde güvencesiz ve denetimsiz çalışmasına neden olan bu iktidar, tüm bu ölümlerin sorumlusudur. Gecikmeksizin göçü durduracak altyapı ve istihdam yatırımlarına başlanmalıdır.

Van'la ilgili acil gündemleştirilmesi gereken bir başlık da Van Gölü'nün korunması ve Van Gölü havzasındaki ekolojik yıkımın durdurulmasıdır. Van Gölü'nün çevresindeki kirlilik ve plansız yapılaşma ekosistemi tehdit ediyor.

Nerede olursa olsun tüm hemşehrilerime selamlarımı iletiriyorum ve yatırımlarını, istihdamlarını, emeklerini Van'a yönleltmelerini rica ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Suiçmez...

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, açıklanan yaş çay alım fiyatına ve Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, dün Tarım ve Orman Bakanlığı 2025 yılı yaş çay alım fiyatını 25 lira 44 kuruş olarak açıklamış, çay üreticisine bir darbe daha vurmuştur. Geçen yıl 2 lira olarak verilen destekleme primi bu yıl verilmemiştir. Bu fiyat, üreticinin alın terinin ve emeğinin karşılığı değildir. Yalnız bırakılan çay üreticisi, üretimi bırakma noktasına gelmiştir. Bu, yalnızca çiftçinin değil, ülke tarımının da çöküşü demektir.

Tarım ve Orman Bakanına sesleniyorum: 2025 yılı için yaş çay alım fiyatını en az 32 lira, destekleme primini ise 4 lira olmak üzere en az toplam 36 lira olarak güncelleyin. Çay üreticisinin emeğinin karşılığını verin.

Bu arada, Dünya Çiftçiler Günü'nü kutluyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Kısacık...

Buyurun.

2.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'ın, Bayburt'un kentsel dönüşüm alanı ilan edilen Gençosman Mahallesi'ne ilişkin açıklaması

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bayburt merkez Gençosman Mahallesi yani eski Sanayi Sitesi, 2004 yılında belediye meclis kararıyla kentsel dönüşüm alanı ilan edilmişti. Aradan yirmi bir yıl geçmesine rağmen ne yazık ki dönemin yöneticileri bir arpa boyu yol alamamıştır. Vatandaşların evleri yıkılacak diye insanlar ne tadilat yapabilmiş ne de evlerine doğal gaz alabilmişlerdir. Şu an Bayburt'ta evlerimiz virane bir şekilde ha bugün ha yarın kentsel dönüşümü beklemektedir. İnsanlar aylık 15 bin TL'leri bulan kiralarla oturmaktadır. Bir yirmi sene daha beklemeye kimsenin tahammülü yoktur. Bu belirsizliğin bir an önce neticelenmesi için yerel yönetimlere de şehrin milletvekillerine de büyük bir sorumluluk düşmektedir.

BAŞKAN - Sayın Bozan...

3.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, bu yıl düzenlenecek olan Ape Aziz anma etkinliğine ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Adıyaman'ın Şahmir köyünde her yıl olduğu gibi bu yıl da Ape Aziz anma etkinliği düzenlenecek. Aleviler yıllardan beridir Alevi inanç önderlerini anmak ve tanıtmak için bu tür toplumsal etkinlikleri gerçekleştirmektedir. Ama bu yıl Ape Aziz anma etkinliğinin Alevi inanışına karşı asimilasyon politikalarıyla tepki toplayan Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının katkılarıyla düzenleniyor olması Aleviler tarafından tartışma konusu olmuştur. Alevilerin önderlerini anmak için gerçekleştirdikleri Ape Aziz etkinliğinin Alevi inanç ve kimliğini inkâr ve asimilasyona uğratan bir kurumun dâhiliyetiyle yapılması kabul edilebilir bir durum değildir. Aleviler, yüzyıllardır yaşadıkları katliamlar ve saldırılara, inkâr ve asimilasyona karşı direnmiştir.

Alevilerin bu Meclisteki bir sesi olarak Alevi inancından ve önderlerinden ellerinizi çekin diyorum, Alevilerle uğraşmayı bırakın; asimile edemediniz, edemeyeceksiniz.

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

4.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Hatay'ın hava kirliliği ve trafik sorununa ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, Hatay'da yaşadığımız önemli sorunlardan biri de hava kirliliği sorunudur. Deprem sonrası yıkım ve enkaz kaldırma çalışmaları, şimdi de hafriyat kamyonları, beton kamyonları, inşaat malzemesi taşıyan kamyonlar ciddi olarak hava kirliliğine neden olmaktadır. Hatay'da hava kirliliği Dünya Sağlık Örgütü'nün belirlediği sınırların tam 3 katı fazladır. Bu durum da hem halk sağlığını etkilemekte hem çocuk gelişimini hem de gıda güvenliğini ciddi anlamda tehdit altına sokmaktadır.

Hatay'da trafik ciddi bir çile olmuştur. Özellikle de hafriyat kamyonlarının tamamının yalnızca Narlıca'ya sevk edilmiş olması ciddi olarak problemlere, trafik kazalarına neden olmaktadır. Bu konuda derhâl acil çözüm üretilmesi, alternatif yol oluşturulması, kamyon güzergâhlarının yeniden belirlenmesi gerekir. Narlıca halkı büyük mağduriyet yaşıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

2.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, Dünya Çiftçiler Günü münasebetiyle söz isteyen Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'ya aittir.

Buyurun Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başkanım, çok teşekkür ederim.

Öncelikle, geçtiğimiz hafta Malatya Milletvekilimiz, MHP Milletvekili Mehmet Fendoğlu ağır bir kalp ameliyatı geçirdi; hem grubuna hem sevenlerine hem de dostlarına geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz; sağlığının iyi olduğunu da ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün Dünya Çiftçiler Günü. Ben, tüm çiftçilerimizin bu gününü kutluyorum. Umarım, önümüzdeki dönemlerde çiftçinin alın terinin, emeğinin karşılığını aldığı bir dönemi yaşarız. Maalesef, AKP iktidarı, çiftçiye devletin, ekonominin üzerine yük olarak gören bir anlayışla ülkeyi idare etmeye çalışıyor ve neticede de artık her şeyi ithal eden bir ülke hâline geldik. Eskiden okula gittiğimizde ilk öğrendiğimiz şeylerden biri şuydu: Dünyada kendine yeten 7 ülkeden biriydik ama artık çeşitli nedenlerle kendi, öz, bize ait ürünleri bile üretmekten mahrum olduk; bunun da en önemli sebebi siyasettir, onun da altını çizmek istiyorum.

Çok değerli arkadaşlar, dönem dönem tarım ürünleriyle ilgili hem soğuktan hem dondan hem de çeşitli iklim şartlarından zarar olur, ziyan olur. En son 2014 yılının 30 Martında Malatya büyük bir felaket yaşamıştı, o gün bile çeşitli bölgelerde ayakta kalan ürünler olmuştu ancak değerli arkadaşlar, 12 Nisan gecesi bir büyük felaket oldu, birçok ilde oldu, 30'un üzerinde ilde oldu ama Malatya yüzde 100 oranında tarım ürünlerini kaybeden il oldu. Değerli arkadaşlar, büyük bir felaket oldu, sert çekirdekli bir tane meyvemiz yok; kayısı, badem, kiraz, elma, ceviz, erik, ekin, ne varsa yandı, bitti. Yani bunu belki sözle ifade edemem ama Malatya'da bir bahçeye girdiğiniz zaman bunu gözlerinizle görürsünüz. Sadece ürünler yanmadı değerli arkadaşlar, sadece ürünler yanmadı, dal yandı, ağaç yandı yani bir büyük felaketle karşı karşıya. 6 Şubat'ta Malatya büyük felaketi yaşadı, büyük depremi yaşadı ama ikinci depremi de şimdi yaşıyoruz, büyük bir felaketle karşı karşıyayız.

Arkadaşlar, sizin için Malatya'da "kayısı" deyince çok sevdiğiniz, dünyanın en güzel kayısısı aklınıza gelebilir ama bizim için kayısı deyince akla güven gelir, güven; insanların, esnafın da çiftçinin de lokantacının da kamyoncunun da "kayısı" deyince aklına güven gelir, çocuğunun geleceği gelir, gelinlik parası gelir, defter parası gelir, ayakkabı parası gelir.

Değerli arkadaşlar, bir büyük felaketi yaşadık ve Malatya'da şu anda sadece kayısı yandı kül oldu, deprem felaketi yaşandı ama bir de şu anda büyük bir psikolojik sorunla karşı karşıyayız, insanlar büyük bir belirsizlikle karşı karşıya; ne olacağı belli değil. Hemen 12 Nisandan sonra, hatırlarsanız, burada bizim de önerimizle, grubumuzun önerisiyle bir kayısı araştırma komisyonu kuruldu, bugün çalışmaya başlıyor; inşallah doğru tespitler yapar, sorunlara çözüm önerisi bulur. Ancak, değerli arkadaşlar, çok zor durumdayız, onu söylemek istiyorum, ağaçlarımız yanmış durumda. Şimdi, yaklaşık otuz günü aşkın bir süre geçti, hâlâ insanlar ne olacağını bekliyor, "Ne olacak acaba?" diye bekliyor. Kimseden de bir haber yok. Değerli arkadaşlar, bu on altı on yedi ay boyunca Malatyalı çiftçi para kazanamayacak. Sadece bu yılın ürünü yanmadı değerli arkadaşlar, önümüzdeki yılın ürünü de yandı, önümüzdeki yıl da kayısı tutmayacak, ceviz tutmayacak yani hiçbir meyve olmayacak. 1 dönümün ortalama masrafı kimi rakamlara göre 13 bin lira deniyor, hadi 10 bin lira deyin değerli arkadaşlar, devletin hiç olmazsa bu 10 bin lira masrafı dönüm başına vermesi gerekiyor. Kayısı tutsun diye tutsa da aynı masrafı yapıyorsunuz, tutmasa da aynı masrafı yapıyorsunuz; aynı ilaç, aynı gübre, aynı mazot, aynı sulamayı yapmak zorundasınız, ağaç yeşerecekse bunu yapmak zorundasınız. Dolayısıyla, bizim masrafımız sadece bu yıl için değil yani geçtiğimiz dönem için değil, önümüzdeki dönem de masrafımız olacak. Çiftçi bunu neyle yapıyor arkadaşlar? Malatya'da sokağa çıksanız herkes bilir, herkes temmuz ayını bekler, ağustos ayını bekler. Çiftçi gider ilaççıdan ilacını alır, gübreceden gübresini alır, bakkaldan ekmeğini alır, mevsimlik işçinin yiyeceğini, içeceğini alır bakkaldan, borçlanır temmuz ayına. Şimdi, borçlanma oldu mu? Oldu. Mazot harcandı mı, su harcandı mı, gübre harcandı mı, ilaç harcandı mı? Oldu. Maalesef bunu ödeyecek gücü yok. Ayrıca bu dönem o ağaçlar kurumasın diye daha fazla ilaç atması lazım, masraf 2 kat artacak. Dolayısıyla devletin, mutlaka, çiftçiye, ağacı olan, bahçesi olan herkese -ama kayıtlı olsun olmasın- dönüm başına koşulsuz destek vermesi gerekiyor, yoksa arkadaşlar, Malatya'nın hayatta kalması mümkün değil.

Şimdi, üreticinin çok önemli talepleri var arkadaşlar: Bakın, mutlaka, Tarım Kredi ve Ziraat Bankasına olan borçlar bir yıl vadesiz ve faizsiz ertelenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Ve sadece Ziraat Bankasına, Tarım Kredi Kooperatiflerine değil bir de Denizbank var, özel bankalar var; özel bankalara olan borçlar da mutlaka faizsiz en az bir yıl ertelenmelidir. Bir öneriyi de burada dile getirmek istiyorum: Depremde bir kısmı verilmişti, çiftçiye iki yıl sonra ödemesi başlayan faizsiz kredi de mutlaka verilmeli ve çiftçi ancak bu durumda ayağa kalkabilir.

Değerli arkadaşlar, bir de "TARSİM" diye bir kurum var. Maalesef, prim oranları çok yüksek olduğu için çiftçinin ancak yüzde 15'i ürününü sigorta edebiliyor. Bu TARSİM'e de insanların ulaşabilecekleri, prim ödeyebilecekleri bir düzenleme yapılmalı. TARSİM, maalesef, örneğin bu don oldu, büyük felaket oldu, yüzde 60'ını ödüyor; doluyu başka bir oranda ödüyor. Mutlaka TARSİM'in primlerinin düşürülmesi lazım. Elektrik, su paralarına bu dönem maalesef yüzde 100 zam yapıldı. Bu zam geri alınmalı ve çiftçinin sulama borcu ertelenmeli. Kısaca, değerli arkadaşlar, eğer Hükümet yaklaşık...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) - Başkanım, yirmi-otuz saniye daha...

BAŞKAN - Grup Başkan Vekillerine de vermiyoruz, değil mi Sayın Günaydın?

VELİ AĞBABA (Devamla) - Peki Başkanım.

BAŞKAN - Bir dakika...

Veli Ağbaba, sen çerçeveyi çizdin, haberin olsun yani.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Arkadaşlar, yani şunu söylemek istiyorum: Bakın, eğer destek olunmazsa çiftçi ayakta kalamayacak. Maalesef, bir ayı aşkın süre geçti daha tık yok, beş kuruş para verilmedi, çiftçi sizden müjde bekliyor, Malatyalı sizden müjde bekliyor.

Başkanım, size teşekkür ediyorum.

Saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Genç...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, vergide adaletle ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OECD'nin 2024 verileri Türkiye'de emeğin üzerindeki vergi yükünün ulaştığı vahim tabloyu gözler önüne seriyor. Evli, 2 çocuklu bir çalışanın sırtındaki vergi yükü OECD ortalamasının tam 2 katı. Bekâr bir çalışandan alınan vergi yüzde 39'a ulaşmış durumda yani bir Türk işçisi yılın üç ayını devlete çalışıyor. Eline maaş geçmeden emeği vergiye kesiliyor. Geçtiğimiz hafta Kayseri'de sendika temsilcileriyle yaptığımız görüşmede de emekçilerin en fazla dile getirdiği sorun gelir vergisinin adaletsizliği ve artan vergi kesintileri. İnsanlar enflasyonla boğuşurken maaşlarının ciddi bir kısmı daha cebe girmeden kesiliyor. İktidar "Aileyi destekliyoruz." diyor ama gerçekte emekçinin sırtına büyük yükler bindiriyor. Bugün Türkiye, OECD'nin en yüksek net gelir vergisini alan ülkesi. Vergide adalet sağlanmadan sosyal adalet mümkün değildir.

BAŞKAN - Sayın Güneş...

6.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Hemşireler Haftası'na, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ve Eczacılar Günü'ne ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; insan hayatına doğrudan dokunan, en kutsal ve en onurlu mesleklerden birini icra eden hemşirelerimizin Hemşireler Haftası'nı en içten duygularıyla kutluyorum. Hemşirelik bilgi ile şefkati, sabır ile merhameti birleştiren yüce bir görevdir. Her biri hayatın en kırılgan anlarında insanımıza umut olan, acıyı dindiren, morali ve direnci yeniden inşa eden birer sağlık kahramanıdır. Salgın döneminde de gördük ki hemşirelerimiz yalnız hastalara değil milletimizin tamamına güven veren, devletimizin şefkat elini temsil eden neferlerdir. Yeri geldiğinde ailesinden uzak, uykusuz gecelerde büyük fedakârlıklarla görev yapan hemşirelerimizin emekleri asla unutulmamalıdır. Bu vesileyle, görevi başında şehit düşen hemşirelerimizi rahmetle anıyorum, hâlen görev yapan tüm sağlık emekçilerine yürekten teşekkür ediyorum.

14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'nü ve Eczacılık Günü'nü kutluyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Özcan...

7.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla'da orman içinden geçen enerji nakil hatlarına ilişkin açıklaması

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yangın sezonu yaklaşıyor. Ormanlarımızı yakan yalnızca iklim krizi değil, enerji nakil hatlarının bakımsızlığı da başlıca yangın nedenlerinden biridir. Muğla'da orman içinden geçen hatların, özellikle ADM'ye ait dağıtım hatlarının bakımı düzenli olarak yapılmıyor. Özel şirketin bu tutumu da ne yazık ki yeterince denetlenmiyor. Her yıl aynı nedenle aynı acıları yaşıyoruz. Bu durum bize her yaz alev alev bedel ödetiyor. Muğla'nın ciğerleri göz göre göre yanmasın diye uyarıyoruz. Enerji hatları acilen temizlenmeli, bakım çalışmaları ertelenmeden tamamlanmalıdır.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

3.- Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun, Van'a yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Van'a yapılan yatırımlar hakkında söz isteyen Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'na ait.

Buyurun Sayın Türkmenoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KAYHAN TÜRKMENOĞLU (Van) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Doğu Anadolu Bölgemizin nüfus bakımından en büyük ili ve Doğu Anadolu'nun parlayan yıldızı Van, Türkiye Yüzyılı vizyonuna yön veren stratejik bir merkezdir. Van ticaretin, sanayinin, teknolojinin, tarımın ve turizmin kesiştiği bir noktadır. Bizim Van'la ilgili büyük hayallerimiz ve hedeflerimiz var. Hayalimizde baharın gelişyle Edremit'te mor salkımlar açıyor, Gevaş'ta kiraz ağaçları çiçekleniyor, Akdamar Adası'nda barış güvercinleri gökyüzünü süslüyor. Hayalimizde çocuklarımız Van Gölü'nün mavisine koşuyor...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Hayalleri bırak hayalleri, gerçeklere gel, gerçeklere, yirmi iki yıldır çevre yolunu yapamadınız.

KAYHAN TÜRKMENOĞLU (Devamla) - ...yerli, yabancı turistler yüz yıl sonra ayağa kaldırılan eski Van şehrimizde Hoşap Kalesi'yle buluşuyor. Van tarih ve kültür şehri olacak, Muradiye Şelalesi'nin serinliği kardeşliğe nefes olacak ve...

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Karın açken şelaleyi ne yapacak insanlar ya?

KAYHAN TÜRKMENOĞLU (Devamla) - ...inci kefali, o muazzam balık var ya, her yıl akıntıya karşı yüzerek varoluş destanı yazıyor, işte Van halkı da tıpkı inci kefali gibi zorluklara karşı yılmadan umuda, kardeşliğe ve aydınlıklara yüzüyor. İnci kefali bu

toprakların sabrıdır, direnişidir ve güzelliğidir. Bundan sonra Van konuşacak, çiçekler açacak, Van turizminde yüksek hedeflere doğru yürüyeceğiz. Van artık Türkiye'nin ilgisini çeken ve barışın, turizmin başkenti olacak.

Evet, değerli milletvekilleri, AK PARTİ hükûmetlerimiz döneminde Van'a yapılan kamu ve özel yatırımlarımızın toplamı tam 552 milyar lirayı aşmıştır. Bu rakam yalnızca bir yatırım toplamı değil, Türkiye'deki her bir ilde olduğu gibi sessiz bir kalkınma devrimidir.

Tahran-Van seferi yeniden başlatılmış, sınır kapılarının modernizasyonu gündeme gelmiş, bunlar gibi diğer projelerimiz Van'ın artık bölgesel ve küresel ölçekte bir ticaret üssü olduğunu gösteriyor. Sadece yollar değil, bilgiye, teknolojiye köprüler kuruyoruz.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Kayyuma gel, kayyuma!

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Devamla) - Van Teknokenti yapay zekâ ve yazılım alanlarında doğunun inovasyon merkezi olma yolunda ilerlemektedir. Muradiye Kürzot, Çatak Kör Kandil'deki petrol sondajları ülkemize umut veriyor. Gençlerimize yönelik hizmetlerimiz kapsamında inşa ettiğimiz spor tesisleri, gençlik merkezleri, olimpiyad yüzme havuzları Van'ı doğunun spor başkentine dönüştürüyor. Biz biliyoruz ki gençlerimize yapılan yatırım Türkiye'ye yapılan yatırımdır. Tarım ve hayvancılıkta bir başarı hikâyesi yazıyoruz. Van'ın yüzde 80'i mera alanıdır.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Hayvan yok bu ülkede, etin kilosu 800-1.000 lira.

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Devamla) - Bu yıl sadece 2.500 çiftçimize 250 bin küçükbaş hayvan dağıttık.

Evet değerli arkadaşlar, kıymetli vekillerim; son günlerde yaşanan uluslararası diplomasi trafiği ülkemiz adına güzel ve heyecanlı neticeler vermektedir. PKK'nın aldığı fesih kararıyla kırk yıl boyunca bu milletin canını, enerjisini, geleceğini hedef alan karanlık bir dönem sona ermiştir. Kazanan artık barış olacak, kardeşlik olacak, millet olacak, bu topraklarda artık barış yeşerecek, umut filizlenecek. Gençlerimizin eline kalem geçecek, kadınlarımızın eline üretim çünkü siyaset güçlü bir irade koydu. İşte bu, 86 milyonun ortak zaferidir.

Bu sürecin mimarı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, bu iradeye omuz veren Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'ye, sürece sorumlulukla yaklaşan DEM PARTİ heyetine ve Türk Silahlı Kuvvetlerimize, güvenlik güçlerimize yürekten teşekkür ediyorum. Ayrıca, 3 Mayıs'ta ebediyete uğurladığımız, "Terörsüz Türkiye" idealine katkı sunmuş merhum Meclis Başkan Vekilimiz Sırrı Süreyya Önderi de rahmetle anıyoruz.

KADİM DURMAZ (Tokat) - Nereden nereye!

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bugün kazanan siyaset, demokrasi ve millet iradesidir. Bu topraklar hepimizindir, hiçbir tuzak, hiçbir senaryo bu kardeşliğimizi bozamayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Devamla) - Ve bununla birlikte artık Van Teknokenti yapay zekâ, yazılım ve inovasyon merkezi olma yolunda hızla ilerlemektedir.

Değerli kardeşlerim, 4 sanayi sitesiyle 13 bin kişiye doğrudan istihdam sağlanmıştır. Kamu-özel sektör eliyle, 442 yatırımla 34 bin kişi yeniden iş sahasıyla, işlerle buluşmuştur, istihdam alanına kavuşmuştur.

Evet, artık yeni bir dönem başlamıştır, umudumuzla terörsüz, güçlü, müreffeh bir Türkiye dönemi başlamıştır. Bu milletin mayasında kardeşlik, tarihinde dirayet, geleceğinde büyük Türkiye vardır. Türkiye büyüyecek, millet kazanacaktır.

Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sen bir de milletvekillerimizi Van'a davet et ya!

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Van) - Hepsini davet ediyorum inci kefalî göçüne.

BAŞKAN - Sayın Sarı...

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, 14 Mayıs Eczacılar Bayramı'na ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bir eczacı olarak toplum sağlığının korunmasında, akılcı ilaç kullanımının yaygınlaştırılmasında görev yapan meslektaşlarımızın 14 Mayıs Eczacılık Günü'nü yürekten kutluyorum. Eczacılık yalnızca ilaç vermek değil, halkımızın da ilk sağlık danışma noktası olan kutsal bir meslektir. Bu anlamda, bu görevi icra eden meslektaşlarımızın son dönemde yaşanan ekonomik sıkıntılar ve ne yazık ki sağlık politikalarındaki belirsizlikler sebebiyle artan maliyetler sonucunda işletmeleri zor duruma düşmüş durumda. Bugün her 2 eczaneden 1 tanesi iflasın eşiğinde ve kapısına kepenk vurma riskiyle karşı karşıya kalmış durumda. Buradan Sağlık Bakanlığına, Çalışma Bakanlığına, Sosyal Güvenlik Kurumuna çağrıda bulunmak istiyorum: İlaç kârlılık paylarının artırılması, iskonto oranlarının azaltılması, eczacılık meslek hakkının reçete başına miktarlarının artırılarak yaşanan bu ekonomik sorunlara çözüm üretilmesini talep etmekteyim. Ayrıca eczacılarımızın yeşil pasaport talebi vardır, bu talebin karşılanması için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gezmiş...

Buyurun.

9.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, 14 Mayıs Eczacılar Bayramı'na ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün 14 Mayıs Eczacılık Günü. Ülkemizin dört bir yanında gece gündüz demeden ilaç temini sağlayan ve vatandaşlarımızın en kolay ulaşabildiği sağlık danışmanı olarak görev yapan eczacılarımızın günü bugün. Eczacılık sadece bir sağlık hizmeti değil, bir toplumsal sorumluluk alanıdır. Eczacılar sağlık sisteminin temel direğidir. Günü geldiğinde değil, her gün hak ettikleri değeri görmelidir. Bugün ne yazık ki eczaneler ilaç yokluğu ve ekonomik baskılar altında ezilmektedir. İlaç ve eczacılık alanındaki pek çok sorunun çözülmesi için gereken çalışmaların yapılmasını istiyor, özveriyle çalışan tüm meslektaşlarımızın 14 Mayıs Eczacılık Günü'nü kutluyorum.

BAŞKAN - Sayın Özdemir...

Buyurun.

10.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, engelli bireylerin sorunlarına ve DMD hastası çocuklara ilişkin açıklaması

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizde milyonlarca engelli birey hâlâ eğitim, istihdam ve sağlık hizmetlerine erişimde ciddi zorluklar yaşamaktadır. Kaldırımlar, toplu taşıma araçları ve kamu binaları ne yazık ki herkes için erişilebilir değildir. Engelli bireylerin toplumsal hayata tam katılımı yalnızca bireysel çabalarla olmaz; devletin, toplumun ortak sorumluluğudur. Hükûmete açık bir çağrıda bulunuyorum: Engelli vatandaşlarımızın genel sağlık sigorta primleri koşul aranmaksızın devlet tarafından karşılanmalıdır.

Tedavisi mümkünken DMD hastalığıyla mücadele eden, sayılarını bile bilmediğimiz çocuklarımızın aşılarının hâlâ devlet tarafından karşılanmaması kabul edilemez. Gerekli düzenlemeler derhâl yapılmalı, bu utanç son bulmalıdır. Unutmayalım ki her çocuk bizim için bir vatandır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim. Sayın Durmaz...

11.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ve Eczacılar Günü'ne ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Bugün 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü. Tokat Kazova, Erbaa ve Niksar Ovalarıyla, 190 bin dönüm meyvelik alanda çiftçimizin 6 milyar zararı var. Çiftçilerimizde borç var, dert var; bir yıllık emekleri heba oldu, meyve ağaçları kurudu. Hükûmetten öğütten başka somut bir çözüm henüz yok. Acilen çiftçilerin Tarım Kredi, Ziraat Bankası ve özel bankalara olan borçları, icradaki taksitleri faizsiz olarak durdurulmalıdır. Yine, çiftçimize acilen -dönüm başı- ürün bazlı destek verilip önümüzdeki yıl için gübre, ilaç, mazot ve sulama desteği verilmelidir.

Yine, bugün Eczacılık Günü, tüm eczacılarımızın Eczacılık Günü'nü kutluyorum.

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

12.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü. Tarlada sabahın ilk ışığıyla başlayan mesai, soframıza ulaşan her lokmanın ardındaki görünmeyen emeği temsil ediyor ancak ne yazık ki ülkemizde çiftçi olmak AKP iktidarının uyguladığı yanlış tarım politikaları nedeniyle her geçen gün daha da zorlaşıyor. Mazot, gübre ve yem gibi temel girdi maliyetleri katlanarak artmış, çiftçimiz borç sarmalında ayakta kalmaya çalışıyor. Tarımsal destekler yetersiz, planlama yok denecek kadar az, ithalat politikaları ise yerli üreticiyi cezalandırır hâle gelmiş durumda. Oysa çiftçimize hak ettiği değeri vermek, üretimi teşvik etmek ve ithalata dayalı politikalar yerine yerli üretimi desteklemek tüm ülkenin geleceği açısından bir zorunluluktur. Toprağı alın teriyle işleyen ve emeğiyle bu ülkenin bereketini büyüten tüm çiftçilerimizin Dünya Çiftçiler Günü'nü kutluyorum.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Güzelmansur...

13.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü. Çiftçiler Günü'nde Hataylı çiftçi isyanda. İktidarın yanlış tarım politikalarıyla Amik Ovası'nın bereketli topraklarında mücadele eden çiftçimiz kan ağlıyor. Hataylı çiftçi kaderine terk edildi; deprem vurdu, destek yok; don vurdu, destek yok; kuraklık var, destek yok. Çiftçinin gününü kutlayacak gücü kalmadı. Reyhanlı Barajı'nı on dört yıldır bitirmediniz; Afrin, Karasu Çaylarını rehabilite etmediniz. Mazot, gübre, ilaç el yakıyor; çiftçi traktörünü, tarlasını satıyor. Amik Ovası'nda tarlalar yok pahasına satışa çıktı. Çiftçiyi görmezden gelen iktidar bu milletin geleceğini yok sayıyor. CHP iktidarında çiftçi yaşayacak, çiftçinin ürününe alım garantisi verilecek, girdi maliyetleri düşecek.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Çağlar Gökalp...

14.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, Engelliler Haftası'na ilişkin açıklaması

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Engelliler Haftası'nı idrak ettiğimiz bugünlerde bir kez daha eşit yurttaşlık ilkesini ve toplumsal adaleti hatırlamak zorundayız. Ne yazık ki son dönemde alınan bir kararla norm fazlası öğretmenlerin yalnızca 540 saatlık kısa süreli bir eğitimle özel eğitim alanına geçirilmesi bu alanda ciddi bir nitelik sorunu yaratmaktadır. Bu kararla özel gereksinimli bireylerin nitelikli eğitime erişim hakkı doğrudan ihlal edilmektedir. Oysa özel eğitim yalnızca bir branş değil sabır, uzmanlık ve toplumsal sorumluluk isteyen bir alandır. Bu alanda görev yapan öğretmenler yıllar süren lisans ve lisansüstü eğitimlerden geçmektedir. Şimdi ise bu emek yok sayılmakta, bilimsel yaklaşımlar yerine geçici çözümler dayatılmaktadır. Buradan Millî Eğitim Bakanlığına ve Meclise çağrımızdır: Bu uygulama derhâl gözden geçirilmeli, geçici çözümler yerine özel eğitim alanının niteliğini koruyacak, adil ve bilimsel temellere dayanan politikalar geliştirilmelidir.

Genel Kurulu selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Gören Bölük...

15.- İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük'ün, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ve Eczacılar Günü'ne ilişkin açıklaması

SEDA GÖREN BÖLÜK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Başta, birçok eczacı gibi çocuklarını yani beni ve kardeşimi eczanede büyüten, kırk iki senedir bu mesleği tüm gücüyle yapan değerli annem olmak üzere tüm eczacılarımızın 14 Mayıs Eczacılık Günü'nü kutluyorum. Reçetelerin arasında sıkışmış bir çocukken insanların sadece ilaç değil bir iyi umudu almak için o kapıdan içeri girdiğine defalarca şahit oldum. O yüzden bugün 186'ncı yılını kutladığımız bilimsel eczacılık geleneğimiz benim için sadece bir meslek değil emek, sabır ve vicdanla örülmüş bir yaşam biçimidir. Hem sağlık sistemimizin temel taşı hem de toplumun güven kapısı olan eczacılar, kriz zamanlarında dimdik ayakta kalan, pandemide dükkânını hiç kapatmayan, köy köy gezen, ilaç bulamayanın derdine düşen sessiz kahramanlardır. Özellikle pandemi döneminde görevinin başında vefat eden eczacılarımız olmak üzere ahirete irtihal etmiş tüm eczacılarımızı rahmetle anıyorum.

Eczacılık Günü'nü ve Dünya Çiftçiler Günü'müzü tekrar kutluyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Hun...

16.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, İnsan Hakları Derneğinin mahpuslara yönelik yaptığı çalışmalara ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Cezaevleri, insanların ölüme terk edildiği, mahpusların ölmeleri için bekletildiği yerler değildir ancak Türkiye'de cezaevleri âdeta ölüm yuvalarına dönüştürülmüştür. Cezaevlerinde sayıları bini geçen hasta mahpusun tahliyeleri keyfi gerekçelerle erteleniyor. Hayatını tek başına idare ettiremeyen insanlar cezaevlerinde ölüyorlar. Bu, hiçbir hukuksal norma, insanlığa sığmaz. Hasta mahpuslar Ferzende Elbi, Emin Aladağ, Kerim Boran, Abdullah Ateş, Mehmet Çelik, seçim bölgem olan Iğdır'lı hasta tutsakların tahliyeleri, ceza tehirleri birçok ağır hastalıklarına ve yaşlarına rağmen yapılmamaktadır.

İnsanlık vicdanına sığmayan, toplumsal barışı zedeleyen bu uygulamalardan bir an önce vazgeçilmelidir. İnsan Hakları Derneğinin cezaevlerinde bulunan mahpuslara yönelik yaptığı çalışmalarda tespit edebildiği en az 1.412 hasta mahpusun tahliyeleri derhâl yapılmalıdır. Ayrıca, şartlı tahliye koşulları oluşmuş tutsaklar da tahliye edilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Yontar...

17.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ve Eczacılar Günü'ne ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, 7/24 halk sağlığının korunması için çalışan eczacılarımızın 14 Mayıs Dünya Eczacılar Günü kutlu olsun. Bugün eczacılarımız, ilaç fiyatlarında oluşan kur farkı, piyasalarda ilaç bulunamaması, her yıl artarak devam eden istihdam sorunuyla boğuşuyorlar. Türk Eczacıları Birliği kayıtlarına göre Türkiye'de şu anda 10 bine yakın eczacı işsiz.

Değerli arkadaşlar, gübre, mazot, yem, zirai ilaç, elektrik, sulama, tohum ve işçilik maliyetleri sürekli artıyor. 2025 yılı Mart ayında çiftçilerimizin bankalara olan borçları 1 trilyon liraya yükseldi, bir de zirai don vurdu. Bu olumsuzluklara rağmen alınlarının teriyle toprağı işlemekten vazgeçmeyen bütün çiftçilerimizin 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'nü kutluyor, ürünlerinin bereketli olmasını diliyorum. Karnımız doyuyorsa iyi ki çiftçilerimiz var.

BAŞKAN - Sayın Alp...

18.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, bugün 14 Mayıs Çiftçiler Günü ama bu AK PARTİ, çiftçimize bir gün ağlamadı. İlla bugünü kutlamak istiyorlarsa Kars'ta ödenmeyen buzağı desteklerinin parasını ödesinler efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karaoba...

19.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, eski Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Eski Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca'nın sahibi olduğu Medipol son altı yılda 12 hastane kurmuş ve bu hastanelerin tamamı kamu arazilerine inşa edilmiştir. Ankara'da 17 dönümlük arsanın özel bir üniversiteye tahsis edilmesi, Atatürk Orman Çiftliği'nin 555 bin metrekarelik bir başka arazisinin Medipole verilmesi kamu malının peşkeş çekilmesidir. Bu ülkede Sağlık Bakanlığının emanet edildiği birinin hastanelerine 2023'ten bu yana milyonlarca dolar aktarılıyor, maddi destek veriliyor, gümrük vergisi muafiyeti ve yüzde 50 vergi indirimi, KDV istisnası sağlanıyor.

Türkiye'nin toprakları ve kaynakları eski bir Sağlık Bakanına peşkeş çekilemez. Bu düzen, halkın değil yandaşın düzenidir. Milyonlarca doları Bakana aktaracağınıza Uşak'a bir an önce bir hizmet hastanesi açın. Uşak hakkını alacak! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Meriç...

20.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Yerinde Dönüşüm Projesi'ne ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Gaziantep'te depremin yaraları hâlâ sarılamadı. 20 bin bina yerinde dönüştürülmeyi bekliyor. Gaziantep İnşaat Mühendisleri Odasının tespitlerine göre ekonomik durgunluk ve hibelerin yetersizliği depreme dirençli kentlerin oluşmasında büyük bir engel.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının başlattığı Yerinde Dönüşüm Projesi 30 Haziran 2025'te sona erecek. Bu süre acilen uzatılmalıdır, teşvikler güncellenmelidir. Konutlar için 750 bin lira kredi, 750 bin lira hibe; iş yerleri için 400 bin lira kredi, 400 bin lira hibe yüksek enflasyon döneminde yetersiz kalmaktadır çünkü hem inşaat maliyetleri hem de işçilik ücretleri günden güne yükselmektedir.

Buradan yetkililere sesleniyorum: Depremde yakınlarını, evlerini kaybeden vatandaşlarımızın aynı acıları tekrar yaşamasını istemiyorsanız yerinde dönüşüm desteklerini artırın, süreci hızlandırın.

BAŞKAN - Sayın Fırat...

21.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Dersim'in Pertek ilçesine ve köylerine yapılmak istenen pomza kum ocağına ilişkin açıklaması

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, Üryan Hızır Ocağı veya Ağuçan Ocağı'nın, kutsal mekânların bulunduğu Dersim'in Pertek ilçesi ve köylerinde mera alanlarına pomza kum ocağı yapılmak istenmektedir. Alevi inancı açısından önemli olan bu bölgeye yılın her zamanında çok sayıda insan inanç ziyaret yapmaktadır. Yapılmak istenen pomza kum ocağı, kutsal mekânlarımızın olduğu bölgedeki inançsal yapıyı oldukça olumsuz etkileyecektir. Ayrıca, bölgenin en önemli geçim kaynaklarından olan hayvancılık zarar görecektir, tarım alanları olumsuz etkilenecek, ekosistem bozulacak, halkın yaşam alanları yok olacaktır.

Bölge halkı, muhtarlar, inanç önderleri, sivil toplum örgütleri yapılan toplantılar sonucu buraların madencilğe açılmasına rıza göstermemektedir. Buna rağmen yetkililer "ÇED gerekli değildir." kararı vermişler. Buradan tekrar belirtmek isteriz ki bu bölgenin halkına rağmen coğrafyayı bozmayın, kutsal mekânlarımızın olduğu bölgeyi madencilğe açmayın.

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul...

22.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, atama bekleyen psikologlara ve diyetisyenlere ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; binlerce genç psikolog ve diyetisyen, üniversitelerini başarıyla tamamladılar, KPSS'ye girdiler, yeterli puanı aldılar ama hâlâ atama bekliyorlar. Oysa ülkemizde hem fiziksel hem ruhsal sağlık sorunları gittikçe artmakta. Obezite artıyor, yeme bozuklukları yaygınlaşıyor, gençlerde kaygı ve depresyon oranı tırmanıyor. Buna rağmen kamu kurumlarında görevli diyetisyen ve psikolog sayısı çok yetersiz. Sağlık sadece hastaneye gitmek değildir, koruyucu sağlık hizmetleriyle başlar. Bu alanlarda istihdamı artırmak bir lütuf değil zorunluluktur.

Buradan Sağlık Bakanlığına ve ilgili tüm kurumlara sesleniyorum: Sokaklara tartı koymakla obeziteyi engelleyemezsiniz. Genç meslektaşlarımızın emeğini boşa çıkarmayın, toplumun bu alandaki ihtiyacını görmezden gelmeyin. Diyetisyen ve psikolog atamaları derhâl gerçekleştirilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Gül...

23.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Siirt'e yapılan sağlık yatırımlarına ilişkin açıklaması

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AK PARTİ Hükümetimiz öncesinde ilimiz genelinde görev yapan doktor sayısı yalnızca 108'di, bugün ise bu sayı 563'e ulaşmıştır. Ayrıca, ilimize tıp fakültesi kurulmuş olup morfoloji binasının yapımı da hızla devam etmektedir. Bu fakülte, geleceğin doktorlarını yetiştirmek için önemli bir eğitim merkezi olacaktır.

2002 yılında Siirt'te yalnızca 5 ambulans hizmet verirken bugün 46 ambulansla sağlık hizmetlerinin halkımıza daha hızlı ve etkili bir şekilde ulaştırılmasını sağlıyoruz. Aynı şekilde, 2002 yılında 119 olan hemşire sayısı iktidarımız döneminde 876'ya çıkarılmıştır. İlimizde sağlık yatırımları aralıksız devam etmektedir. Şu anda yapımı devam eden 400 yataklı yeni hastane binamız, akıllı hastane modeliyle inşa edilmektedir.

Bu vesileyle, başta Siirt olmak üzere bölge halkına daha iyi sağlık hizmeti sunmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğimizi belirtiyor, başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Sağlık Bakanımıza ve emeği geçenlere şükranlarımı sunuyorum. Sağlık alanındaki tüm emekçilerimize...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Kütahya'dan gelen misafirlere "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Kütahya'dan misafirlerimiz Genel Kurulu izliyorlar; kendilerine hoş geldiniz diyorum.
(Alkışlar)

Sayın Hülakü... Yok.

Sayın Yıldırım Kara...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Yerinde Dönüşüm Projesi'ne ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Yerinde dönüşüm projeleri niyet olarak güzel projelerdir ancak bu niyet somut icraata dönüşmediğinden dolayı yurttaşlarımız çok şikâyetçi çünkü 750 bin lira ve 400 bin liralık hibe ve kredi destekleri maalesef yetersiz. Yurttaşlarımız, özellikle, müteahhitlerin eline kalıyor; ekstra 2 milyon, 3 milyon gibi rakamlar isteyerek bu konut arzının az olduğu dönemde maalesef zor durumda kalıyorlar.

Hükûmetten beklentimiz, özellikle Cumhurbaşkanının her dönem fırsatçılıkla mücadele edeceğini ifade ettiği bir dönemde yine müteahhitlerle bu konuda bir denetleme noktasında çalışmalarını yapmasıdır. Ayrıca, 30 Haziranda süre sona ereceği için bu konudaki bürokratik engeller de yeniden düzenlenmelidir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Tanhan...

25.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Türkiye ile Suriye arasındaki sınır kapılarına ve ticarete ilişkin açıklaması

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yaklaşık on beş yıldan beri kapalı olan Nusaybin, Ceylânpınar ve Suruç Sınır Kapılarının bir an önce hayata geçirilmesi talebi bulunmaktadır. Suriye'yle ticarete başlanması, ülkemiz ve yörede yaşayan halk için ekonomik ve refah düzeyini artıracak gibi Suriye'de yaşayan akrabalarını ilk kez görme fırsatı da ele geçirmiş olacaktırlar. Dolayısıyla bu talep, insani ve vicdani bir taleptir.

Yine, Midyat'ta, Nusaybin'de, Kızıltepe'de kurulması daha önce planlanan tekstil kentle ilgili ekonomik kalkınma ve istihdamın artırılması için bir an önce bu projenin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

İktidarı ve Ticaret Bakanlığını Suriye sınır kapılarının açılması ve ticaret yapılması için bir an önce sorumluluk ve görev almaya davet ediyoruz.

Saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

26.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Serik ilçesi Alacami Mahallesi'ndeki çiftçilere yaptığı ziyarete ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Serik ilçemizin Alacami Mahallesi'nde çiftçilerimizi ziyaret ederek dertlerini dinledim. Serik ilçemizin Deniztepesi, Bilginler, Alacami, Kuşlar, Yanköy, Pınarcık ve Büğüş Mahallelerinde sulama birliği bir sınır çizmiş, sınırın bir tarafına "saha içi" bir tarafına "saha dışı" demiş; saha içindekiler 2.750 TL, saha dışındakiler ise 5.500 TL sulama ücreti ödemek durumundalar. Buradan sesleniyorum: Böyle adaletsizlik mi olur? Çiftçimize bu reva mı? Bu şartlarda Mehmethan kardeşim,

Sadullah amcam nasıl üretim yapsın orada? Ayrıca, saha dışında kalan üreticilerimiz, çiftçilerimiz bu suyu getirmek için pompa çalıştırmak zorundalar, ekstra elektrik maliyetine katlanmak durumundalar.

Buradan Tarım ve Orman Bakanlığına çağrıda bulunuyorum: Bu adaletsizliğe, fiyatlardaki bu haksızlığa son verin, fiyatlarda eşitliği sağlayın.

Ayrıca, Enerji Bakanlığını bu bölgelere enerji altyapı yatırımları yapmaya davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Yıldırım...

27.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, muhalefete seslendiğine ilişkin açıklaması

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Teşekkürler Başkanım.

Sen kalk, Ukrayna-Rusya savaşının bitirilmesi için kurulacak masada uzlaştırıcı ol ve tarafları ikna et; Suriye'de zulüm düzeninin bertaraf edilmesi için ilmek ilmek süreç yürüt ve netice al; Libya, Sudan, Etiyopya ve dünyanın birçok bölgesinde dokunduğun yerlerde barışı sağla; otuz yıldır işgal altında olan Karabağ'a özgürlük getir; kırk yıllık FETÖ belasından ülkeyi kurtar; kırk altı yılın ardından Kapalı Maraş'ı yeniden aç; kırk yedi yıl sonra terörsüz Türkiye'nin adımını at; seksen altı yıl sonra fethin sembolü Ayasofya'yı yeniden cami olarak aç; sonra dön, içeride kendine "muhalefet" diyen ama neye muhalefet edeceği hususunda açmazdan çıkamayanlara tüm bu süreçleri anlatmaya çalış.

Ben buradan muhalefete sesleniyorum: Bu olumlu tablo sizi üzmesin, tam aksine sevinin, hem de zıplayarak sevinin; milletimiz adına, ülkemiz adına ve geleceğimiz adına sevinin.

BAŞKAN - Sayın Bayırcı...

28.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, Eczacılık Günü'ne ilişkin açıklaması

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

14 Mayıs 1839 tarihinde Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane bünyesinde eczacılık sınıfının açılmasıyla eczacılık mesleğimizin temelleri atılmış ve böylece eczacılığa bilimsel kimlik sağlanmıştır. Eczacılık yeminimiz "Hayatımı insanlık hizmetine adayacağım." diye başlar. Bu geçen yüz seksen altı yıl içinde eczacılarımızın bilgi birikimi ve tecrübesi sayesinde ilaçların hazırlanmasından hastalarımıza ulaştırılmasına kadar her aşamada insanımıza hizmet anlamında büyük ilerlemeler kaydedilmiştir.

Biz eczacılar, toplumsal misyonuyla ve gelecek vizyonuyla sağlıklı yaşam hakkını ilke edinmiş kutsal bir mesleğin mensubu olmanın onurunu ve sorumluluğunu taşıyoruz. Büyük fedakârlıklarla, özellikle asrın felaketi 6 Şubat depremi ve pandemi dönemi dâhil, 7/24 çalışmalarını sürdüren kıymetli eczacılarımızın ve burada, Meclis çatısı altında birlikte görev yaptığımız değerli meslektaşlarımızın Eczacılık Günü'nü kutluyorum.

BAŞKAN - Sayın Şevkin...

29.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, engelli bireylerin sorunlarına ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

YÖK tarafından hazırlanan, engelli bireylere yönelik sınav uygulamaları mağduriyetlere yol açmaktadır. Sınavlarda ek süreden yararlanmak isteyen birçok gencimiz, ağır şartlar nedeniyle sınava girememe tehlikesiyle karşı karşıyadır. Dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu ve benzeri tanılara yüzde 50 ve üzeri rapor verilmediği göz önünde bulundurulmalıdır. Bu adaylara ek süre verilmediği takdirde toplumsal yaşama eşit katılabilmelerine olanak yoktur. Özellikle deprem yaşamış illerimizde bulunan raporlu gençlerin yaşama tam olarak adapte olmadıkları düşünülmelidir. Ek süre sorunu giderilmeli, birkaç dakika nedeniyle çocuklarımızın gelecekleri karartılmamalıdır.

Ayrıca, engelli maaşı bağlama kriterleri ailede yaşayanlara göre değil engellinin geliri olup olmadığına göre belirlenmeli, muayene katılım ve reçete paylarından muaf tutulmalı. Unutulmamalı, hepimiz birer potansiyel engelliyiz.

BAŞKAN - Şimdi söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Sayın Özdağ, buyurun.

30.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne, gıdalarda tağşişe, meyvelerdeki pestisite ve milletvekillerinin istifasına ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü ve bütün çiftçilerimizin günü kutlu olsun diyeceğim ama diyemeyeceğim çiftçilere.

Türkiye üç şeyden çok ciddi para kazanıyor: Bir, tarımdan para kazanıyor; iki, madenlerinden kazanıyor; üç, sağlık turizminden, inanç turizminden ve deniz, kum ve de iklimten kazanıyor. O nedenle burada tarım bizim için çok önemli. Kendi kendine yeten bir ülkeydik ama son zamanlarda özellikle tarımda ciddi bir düşüş var; bir toplulaştırma bile yapılamadı tam ve kâmil manada. Son zamanlarda toplulaştırma yapılamadığı gibi aynı zamanda da bir don felaketi oldu. "TARSİM" denilerek bir sigorta oluşturuldu ama bu "TARSİM" denen sigorta maalesef çok pahalı ve çiftçilerimiz zaman zaman bunlar içerisinde tercihte bulunuyorlar. Bu tercihlerde bulununca da don felaketi oluyor ya da don olduktan sonra dolu oluyor; doluya sigorta yaptırıyor, dona yaptırmıyor. Bu sefer de bunun karşılığında ağır bedeller ödemiş oluyor. Peki, bununla ilgili olarak bir teşvik var mı? Çiftçilere bir eğitim var mı? "TARSİM'e, sigortaya üye olunuz, bunlar sizin faydanıza." diyerek...

Maalesef, bizim bürokrasimiz hantal; Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle beraber bürokrasimiz çok acul olacaktı, çabuk olacaktı, bürokratik, oligarşik bürokrasiden kurtulmuş olacaktık ama maalesef şu ana kadar kurtulamadık. Şimdi, çiftçilerimiz bu TARSİM'le ilgili olarak paralarını bekliyorlar ve TARSİM Genel Müdürü geçenlerde beni aradılar, dediler ki: "Manisa'da 32 bin çiftçimizin incelemesini yaptık, ön tespitlerini yaptık." Bakın, ne kadar geçti 12 Nisandan bu yana kadar? Hemen hemen bir ayı geçti. Bir ay içerisinde ön tespitler yapacaksınız. Sonra ne tespitleri yapacaksınız? İkinci tespiti yapacaksınız, bir ay da oradan geçecek. Sonra bunlara paralarını ödeyeceksiniz. Hani Anadolu'da bir tabir var ya, derler ki: "Çeşmeye su gelinceye kadar kurbağanın gözü çıkar." O nedenle burada çiftçilerimiz oldukça mağdur.

Peki, bakanlıklar bir faaliyet içerisinde mi veya Cumhurbaşkanı kararlarıyla bunlara bir şeyler yapabiliyor mu? Yapamıyor maalesef. Ne yapması lazım? Bu çiftçilerin bankalara olan, gerek devlet bankalarına gerek özel bankalara gerekse de Tarım Kredi Kooperatifine olan borçlarının ötelenmesi lazım. Aynı zamanda, gelecek seneyi kurtarmak adına da bunlara mutlaka ve mutlaka ucuz, düşük faizlerle beraber kredilerin tahsis edilmesi gerekiyor, sübvans edilmeleri gerekiyor ama bunları yapabilecek olan bir bürokrasiye ihtiyacımız var, öyle bir bürokrasi yok; bir siyaset kurumuna ihtiyacımız var, maalesef öyle bir siyaset kurumu da yok.

Şimdi, arıcılarla ilgili olarak da 100 bin arıcı var Türkiye'de, 100 bin; balımızı bunlar temin ediyorlar hatta bal konusunda da dünyaya ihracatta bulunuyoruz. Bunlara mart ayında teşvik veriliyordu her yıl -100 lira ile 150 lira arasında- kovanlarla ilgili. Peki, verildi mi bunlar? Hayır, verilmedi, şimdiye kadar verilmedi. Neymiş efendim, paramız yokmuş. Hani ekonomi çok iyiydi, pik yapıyordu bu ekonomi? Hatta eski Hazine ve Maliye Bakanı "Aya 2 gidiş, 2 geliş yol yapacağız." desek bize inanırlar." gibi bir ifade kullanıyorlardı ama maalesef olmadığını görüyoruz. Böyle bir durumda çiftçilerimiz üretemeyecekler maalesef.

Don felaketinden sonra da burada bir araştırma komisyonu kurduk hep beraber, işte "Ortaklaşalım." dediler. Bu, ipe un serme gibi bir şey oluyor. Bakın, bu esnada, bu dört ay içerisinde neler olacak? Çiftçilerimiz aç kalacaklar, bu sene dâhil olmak üzere gelecek sene de gıdaları pahalı olarak yiyeceğiz ve belki de gıda da bulamayacağız, sebze de bulamayacağız çünkü bazı meyveler ve sebzeler tamamen yok oldu; 65 vilayette oldu, 38 vilayette de oldukça yoğun olarak yaşandı bu don felaketi.

Aynı zamanda "tağşiş" diye bir durum söz konusu, gıdalarımızda hileler yapılıyor. Hâlâ daha Türkiye'de hileli gıdalar yiyoruz; hileli peynirler, hileli sucuklar yiyoruz. Birçok gıdayı bu şekilde yiyor bu insanlarımız ama bununla ilgili olarak da çabaları yetersiz görüyorum.

Diğer bir konu da pestisit konusu yani meyvelerin ilaçlanması. Bu meyveler Avrupa'ya gidiyor ve Avrupa'dan geri dönüyor. Sayın Bakan "Hayır, bunları biz kesinlikle ortadan kaldırıyoruz, yok ediyoruz." diyordu ama geçenlerde elime bir belge geçti ve gümrüklerde ihaleye çıktığını gördüm; bu doğru bir şey değil. Aynı zamanda da Türkiye'deki bu meyvelerin iç piyasada tüketilirken, hallere gönderilirken veya hallerden bizlere gönderilirken, manavlara gönderilirken bir incelemesinin yapılmadığını gözlemliyoruz. Avrupalının yemediğini biz niye yiyeceğiz? Bizim vatandaşımız niye Avrupalının yemediği, sağlıksız gördüğü bu sağlıksız gıdalara mahkûm olacak veya sebzelere mahkûm olacak? Bakıyoruz, YouTube'da diyorlar ki: "Suyla yıkamayın yetmez, tuzla yıkayın, sirkeyle yıkayın." Ya, Allah aşkına, biz bunlarla mı uğraşacağız! Bunu Hükümetin yapması gerekir ama yapamadıklarını gözlemliyoruz.

Değerli milletvekilleri, diğer bir konu, şöyle bir şey var: Şimdi, milletvekillerinin istifası var. Herkesi dikkatli dinlemeye davet ediyorum. Bir milletvekili partisinden istifa edebilir mi? Edebilir. Niçin eder? Eğer orada partisi ilkelerden yani parti programından, partisinin tüzüğünden ayrılmışsa der ki: "Ben sizinle çalışmak istemiyorum şu şu nedenlerle, parti programımıza aykırı hareket ettiniz, ayrılıyorum."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Erdoğan'ın bir sözü var; bakın, sözünü olduğu gibi okuyacağım: "Bir insan eğer bir partinin bayrağı altında seçime giriyorsa bundan sonra da o partiyle beraber hareket etmelidir. Ayrılıyorsa da sadece partiden ayrılmaz, eğer dürüstse o zaman Parlamentodan ayrılmalı, milletvekilliğinden ayrılmalı çünkü bağımsız olarak Parlamenta gelmiş birisi değilsin." Alaka kim? Şimdi olması gereken şey, aslında işin ahlaki yönü bunu gerektirir ama tabii, bu herkese nasip olan bir şey değil. Şimdi, bir milletvekili... Burada Adalet ve Kalkınma Partisi yirmi üç yıldır iktidarda, 272 milletvekilleri var, 264 milletvekiliyle gelmişlerdi buraya. Eğer bazı milletvekilleri bu transferleri, başka bir partiye geçmeyi istiyorlarsa muhalefetten iktidara geçerler. Biraz teşbih yapayım, o arkadaşlarımı tenzih edeyim, istifa edip başka partilere geçenleri ama Cervantes'in bir sözü var; "Balı olanın sineği çok olur." diyor Cervantes. İktidar partisi cazibe yeridir, cerbeze yeridir; orada rahatlık vardır, orada imkânlar vardır. Vatandaş şöyle söylüyor: "Acaba bu milletvekilleri neler aldı?" Ben demiyorum, vatandaş söylüyor, bunları söylüyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Tamamlayacağım efendim müsaade ederseniz.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - O nedenle, burada milletvekilleri iktidara geçmek istiyorsa bence iktidarın bunlara müsaade etmemesi lazım.

Peki, ne yapmamız lazım? Türkiye'nin Anayasa değişikliğine ihtiyacı var mı? İkincil olarak ihtiyacı var. Peki, Türkiye'nin seçim kanununa ihtiyacı var mı? İkincil olarak var. Siyasi partiler kanununa ihtiyacı var. Türkiye'de siyasi partilerde milletvekillerini liderler belirler, vatandaşlar o liderlerin gönderdiği listelere oy verirler ve o milletvekilleriyle ilgili bir değerlendirme yapmazlar, genel başkanlara ve partilere oy verirler. Bizim Siyasi Partiler Kanunu'nu değiştirmemiz gerekiyor burada ve milletvekilleri ayrıldıktan sonra -Sayın Erdoğan gibi de düşünmüyorum, hadi biraz insafılı davranayım- bağımsız olarak şurada otursunlar, o beş yılını tamamlasınlar ve çeksinler gitsinler.

Şimdi, buradan giden arkadaşlarımız, oraya giden arkadaşlarımız CHP'nin, Demokrat Partinin, Gelecek, Saadet ve DEVA'nın oylarıyla seçildiler. Benim partimde 80 bin üye var. 80 bin üyeyle geldiler buraya, 300-400 bin de oyumuz vardır diyelim.

Peki, sizi, 10 kişiyi genel başkanlar seçmiş; siz niye Adalet ve Kalkınma Partisine katılıyorsunuz? Neden katılıyorsunuz? Hani, kul hakkı yok mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Yani, sadece benim partimin üyeleri mi var Allah aşkına? Söyler misiniz bana, neden katılıyorsunuz? Vatandaş yok mu?

Efendim müsaade ederseniz tamamlayacağım.

BAŞKAN - Başkanım, 8'inci dakikadayız.

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bakıyoruz, burada bir siyasi ahlaka da ihtiyacımız var, siyasi ahlak kanununa ihtiyacımız var; imar yasasına ihtiyacımız var, aynı zamanda yolsuzluğu ve hırsızlığı önleme yasasına ihtiyacımız var ama bunları da bina edecek olan siyasi ahlak yasasıdır. Hazreti Muhammed'e soruyorlar "Niçin geldiniz, niçin size peygamberlik verildi?" diye, "Mekarimiahlakı tamamlamak üzere gönderildim, en üstünü ahlakı tamamlamak üzere gönderildim." diyor. En üstün ahlak bu mu Allah aşkına? Ahlakın olmadığı yerde hiçbir şey olmaz; ne orada terörsüz bir Türkiye olur ne orada -ahlakın olmadığı yerde- hukuklu bir Türkiye olur ne de orada vicdanlı bir Türkiye olur. O nedenle, kusura bakmasınlar, buradaki arkadaşlar bir yere gitmek istiyorsa orada yirmi üç yılın tecrübesiyle "Bir dakika, sen başka partiden seçildin, yarın ben zayıfladığımda sen yine aynı işleri yapabilirsin, başka yere geçebilirsin." diyebilirler. Bana da oradan birisi geçenlerde bir laf attı "Sen de ayrıldın." diye; ben ayrıldım Adalet ve Kalkınma Partisinden, beni kesin ihraç talebiyle disiplin kuruluna verdiler ve ben istifa ettim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ben milletvekili olduğum zaman istifa etmedim, sade bir vatandaşken istifa ettim ve de kesinlikle oradaki oyları başka yere taşımadım. O nedenle herkesi bu konuda ahlaklı ve duyarlı olmaya davet ediyorum. Bir siyasi partiler kanununa ihtiyacımız olduğunu özellikle vurgulamak istiyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi Başkanı Resmîye Eroğlu Canaltay ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Ülkemize resmî bir ziyarette bulunan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi Başkanı Sayın Resmîye Eroğlu Canaltay ve beraberindeki heyet Genel Kurulumuzu teşrif etmişlerdir; kendilerine Türkiye Büyük Millet Meclisi adına hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

Sayın Taşkent...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Bugün Çiftçiler Günü ama çiftçilerimiz bayram etmiyor. Bugünlerde kuraklık ve zirai don olaylarıyla; yüksek mazot, gübre ve yem fiyatlarıyla artan girdi maliyetleriyle mücadele ediyorlar ancak bu mücadelede yanlarında ne güçlü bir tarım politikası var ne de güven veren bir devlet eli. Bizce zirai afetlerde üreticiye hızlı ve koşulsuz destek sağlanmalıdır; tarım sigortaları kapsamı genişletilmeli, primleri üretici lehine yeniden düzenlenmelidir; mazot, gübre ve yem gibi temel girdilerde çiftçiye doğrudan ve kalıcı sübvansiyon sağlanmalıdır; sulama birliği olan yerlerde zirai dona maruz kalan çiftçilerden su parası alınmamalıdır. Çiftçimizin yüzü gülmeden soframızda bereket olmaz.

Emeğiyle toprağı var eden tüm çiftçilerimizin Çiftçiler Günü'nü kutluyorum.

BAŞKAN - Sayın Dinçer...

Buyurun.

32.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Mersin'in Çamlıyayla ilçesinde meydana gelen dolu yağışına ilişkin açıklaması

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Dün akşam saatlerinde Mersin ilimizin Çamlıyayla ilçesinde meydana gelen yoğun dolu yağışı ilçe genelinde yaşamı olumsuz etkilemiş, birçok mahallede yollar kapanmış; tarım arazileri, meyve ağaçları ve araçlar ciddi zarar görmüştür. Özellikle Çamlıyayla-Tarsus kara yolunun Atdağı-Ulumeres arasındaki bölümü yoğun dolu yağışı nedeniyle ulaşıma kapanmıştır. İklim değişikliğinin etkileriyle bu tür ani ve şiddetli hava olaylarının sayısı artmaktadır. Doğaya verilen sayısız zararlardan dolayı sık sık afetler yaşanmaktadır. Belediyemiz ve ilgili ekipler sahada çalışmalarını süratle sürdürmekte olup yaşanan afetten dolayı etkilenen, zarar gören tüm çiftçilerimize ve hemşehrilerimize geçmiş olsun diyorum. Tarım Bakanlığını da bir an önce bu dolu ve don münasebetiyle zarar gören çiftçilerimizin zararını karşılamaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Akay...

Buyurun.

33.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün Karabük, Bartın ve Kastamonu illeriyle ilgili yaptığı ihaleye ilişkin açıklaması

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü Karabük, Bartın ve Kastamonu illerindeki 36 noktada yaklaşık 500 bin dekar alanda maden işletmesi ve araması yapılmak üzere ihale yaptı. Karabük'ün Safranbolu ilçesinde 2.529 hektar alan, Eflani ilçesinde 1.499 hektar alan olmak üzere ilimiz genelinde toplam 4.028 hektar alan 4'üncü grup metalik madenlerin yani altın, bakır, çinko, demir ve mangan gibi metalik madenlerin aranması ve işletilmesi için açılmış durumda. Özellikle seçim bölgem Karabük ilinde doğal ve kültürel değerler açısından büyük önem taşıyan alanlar madencilğe açılmaktadır. Yapılacak olan bu madencilik faaliyeti bölgemizdeki ormanlık alanları, su kaynaklarını ve kültürel mirasımızı tehdit etmekte ve ayrıca ekosistemimize telafisi mümkün olmayan zararlar vereceği gözükmemektedir. Buradan iktidarı ve yetkilileri uyarıyorum: Elinizi Karabük'ün doğasından çekin, Karabük'ümüzde telafisi mümkün olmayacak işlere girişmeyin.

BAŞKAN - Sayın Öztürkmen...

34.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Türk Hava Kurumuna ait yangın söndürme uçaklarına ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Atatürk'ün mirası Türk Hava Kurumunu yok etmeye ant içen iktidar, Türk Hava Kurumuna ait dünyaca ünlü yangın söndürme uçaklarını tarumar etti. Geçen yıl satış kararı alınan 8 Türk Hava Kurumu uçağı 2 milyar 862 milyon 552 bin TL bedelle satışa çıkarıldı ancak aylardır satılamadı. Türk Hava Kurumu uçakları satışa çıkarılırken geçen yıl Orman Genel Müdürlüğü uçak kiralama ihalesi açtı, üstelik kiralanacak uçakların 7 tanesi satışa çıkarılan Türk Hava Kurumu uçaklarıyla aynı model yani CL-215 model. Ancak Orman Genel Müdürlüğü aylardır uçak tedarik edemedi, açtığı 2 ihale de iptal edildi. Önümüz yaz, ormanlarımız yine yangın tehlikesiyle burun buruna ancak yangını söndürme filomuza tek bir uçak katamadılar, beceriksizlikleri yine ciğerlerimizi yakacak ve biz, yine Türk Hava Kurumu uçaklarının neden kullanılmadığını soracağız. Yoksa yangın çıkınca son anda önceden ayarladığınız bir şirketten uçak kiralama derdinde misiniz? Konunun takipçisi olacağız.

BAŞKAN - Sayın Kanko...

35.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Türkiye'de çalışanların haftalık çalışma süresine ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Türkiye, bugün Avrupa'nın en çok çalışılan ama en az kazanılan ülkesi konumundadır. Haftalık kırk üç saatlik çalışma süresiyle Avrupa'nın zirvesindeyiz ama emeğimizin karşılığı yok çünkü aynı Avrupa'da bizden daha az çalışanlar bizden katbekat daha fazla kazanıyorlar. Peki, bu nasıl bir düzen? Bu, emeği ucuzlatan, işçiyi yoksulluğa mahkûm eden, üretimi değersizleştiren bir düzendir; bu, iktidarın yıllardır sürdürdüğü adil olmayan ekonomi politikalarının sonucudur. Çalışanlar artık sadece geçinemiyor değil, gelecekte umudunu yitiriyorlar. Bu ülkede insanlar sabah karanlığında işe gidip akşam yorgunluktan çocuklarının yüzünü göremiyor ama yine de ay sonunu getiremiyorlar. Sormak istiyorum: Bu halk ne kadar daha çalışacak, ne kadar daha fakirleşecek? Siz hâlâ büyüme masalları anlatırken halkın cebindeki para neden her geçen gün eriyor?

BAŞKAN - Sayın Coşar...

36.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Gündoğmuş ilçesinin bazı mahallelerinde açılmak istenen mermer ocaklarına ilişkin açıklaması

ALİYE COŞAR (Antalya) - Antalya'nın Gündoğmuş ilçemizin Serinyaka Mahallesi'nde yapılmak istenen taş ocağından sonra şimdi de Gündoğmuş ilçemize bağlı Karadere, Senir ve Kozağacı Mahallelerini kapsayan ormanlık alanda mermer ocağı açılması için yeniden girişimde bulunulmuştur. Bölgeye gelen yetkililerin ormanlık alanı çeşitli levhalarla işaretlediği görülmüştür. Mahalle muhtarlarına dahi haber verilmeden yapılan bu durum bölge halkında endişe yaratmıştır. Gündoğmuş ilçe merkezinin ve çevredeki mahallelerin içme suyu kaynakları bu bölgede bulunmaktadır. Bu alan zengin orman dokusunu, endemik bitki türlerini, çeşitli yaban hayatını barındırmaktadır ve tarihî göç yoludur. Gündoğmuş halkı bu talan projesini istemiyor; doğamıza, suyumuzla, tarihimize artık dokunmayın!

BAŞKAN - Sayın Çan...

37.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Bugün 14 Mayıs; bugün toprağı emekle yoğuran, soframıza helal lokma taşıyan çiftçilerimizin günü ve bu özel günde bütün üreticilerimiz büyük zorluklarla boğuşuyor çünkü iktidar, sebep olduğu ekonomik yıkımın faturasını çiftçilerimize ve dolayısıyla da milletimize ödetmeye çalışıyor. Artan mazot, gübre, işçilik maliyetleriyle beli bükülen üretici, Karadeniz Bölgesi ve fındık üreticisi özelinde ise kahverengi kokarca zararlısı ve zirai don nedeniyle felaketi katmerli yaşıyor. Çiftçiye sahip

çıkarak, sadece bir gün değil her gün sorumluluk almayı gerektirir. İktidar inatla bundan kaçıyor, üreticimizi kaderine terk ediyor. Fındık, çeltik gibi bölgemizin stratejik ürünlerinin geleceği bu şekilde belirsizliğe bırakılamaz. Gerçek anlamda millî bir tarım politikası oluşturulmalı, üreticimiz ve emeği korunmalıdır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Filiz Kılıç.

Buyurun Sayın Kılıç.

38.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, 14 Mayıs Çiftçiler Günü'ne ve Eczacılar Günü'ne ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden necip Türk milleti; geçimini topraktan sağlayan, topraktan aldığı ürüne değer katarak bizlere ulaştıran çiftçilerimizin emeği kutsaldır. Tarım üretiminin her kademesinde çalışan vefakâr çiftçilerimizin 14 Mayıs Çiftçiler Günü'nü en içten dileklerimizle kutluyorum.

Artan dünya nüfusu, insanlığın doğaya hoyratça davranması, iklimde meydana gelen olumsuz değişiklikler her geçen gün sağlıklı yiyeceğe ve temiz suya ulaşımı zorlaştırmaktadır. Alın terinin yegâne timsali olan çiftçilerimizin her daim yanlarında olduğumuzu ve sorunlarına çözüm hususunda büyük gayretler sarf ettiğimizi bu kürsüden ifade etmek isterim.

Bu arada, çocuklarımızın ve gençlerimizin tarımı öğrenmesi günümüzde çok önemli bir meziyet hâline gelmiştir. Bu nedenle, Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfımız Permakültür Sürdürülebilir Tarım Projesi'ni hayata geçirmiş, gençlerimizi toprakla buluşturmuş, tarımla tanıştırmış; yedikleri meyve ve sebzenin, süt ürünlerinin kaynağında bütünleştirmiştir. Türk gençliğiyle ve vatanımızın her kesiminden insanıyla permakültürü günlük hayatımıza entegre ederek bu projeye birlikte gelecekte ülkemizin hem kendine yeten hem de dünyaya ihracat yapabilen tarım devi bir ülke olması hedeflenmektedir.

Başbuğumuz Alparslan Türkeş'in dokuz ışık doktrinindeki "köycülük" ilkesi, bilge liderimiz Devlet Bahçeli'nin "Toprağın dili tarımdır." anlayışı çerçevesinde harekete geçilmiştir. Sadece tarım alanında değil hayvancılık alanında da faaliyetler sürdürülmektedir. Ülkü Ocakları İzmir İl Başkanlığımız, liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin "Millî üretim milletin bekasıdır, alın teriyle yoğrulmuş her emek Türkiye'nin geleceğine vurulan mührün adıdır." sözünden hareketle Ödemiş Hayvancılık Öğrenme ve Üretim Merkezi'ni kurmuştur. Hedefimiz, Öğrenme ve Üretim Merkezi'nde Türkiye'yi hayvancılıkta dünyanın zirvesine taşıyacak nesiller yetiştirmektir.

Ülkü Ocakları Genel Başkanımız Ahmet Yıldırım nezdinde tüm Ülkü Ocaklı kardeşlerime böylesi güzel projeleri hayata geçirdikleri için teşekkür ediyor, tebrik ediyorum.

Üreten gençlik, güçlü Türkiye demektir ve biz inanıyoruz ki Türk gençliği isterse başaramayacağı hiçbir şey yoktur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, insan sağlığının korunması ve geliştirilmesinde büyük bir sorumluluk üstlenen eczacılarımızın günü. Aramızda da pek çok eczacı vekilimiz mevcut; özellikle, hassaten onların da gününü kutluyorum. 14 Mayıs Eczacılık Günü'nü büyük bir takdir ve şükran duygusuyla hep beraber kutluyoruz.

Eczacılık, sadece ilaç temininden ibaret olmayan, bilgi, dikkat ve insan sevgisi gerektiren hayati bir meslektir. Eczacılarımız halk sağlığının birer gönüllü neferi, sağlık sistemimizin vazgeçilmez aktörleridir. Her biri, toplumumuzun sağlık okuryazarlığını arttıran, danışmanlık görevini özveriyle yürüten bilim insanlarıdır. Pandemi döneminde ve her olağanüstü süreçte gösterdikleri fedakârlıklar eczacılarımızın bu kutsal mesleğe olan bağlılığının en açık göstergesidir. Vatandaşlarımızın ilaca erişimi, doğru bilgiye ulaşması ve sağlıklı bir yaşam sürmesi için verdikleri emek takdire şayandır. Bu vesileyle tüm eczacılarımızın 14 Mayıs Eczacılık Günü'nü tekrar en içten dileklerimizle kutluyor; emekleriyle, bilgileriyle ve gönüllüleriyle insanlığa hizmet eden tüm eczacılarımıza sağlık, huzur ve başarı dolu bir ömür diliyor, Genel Kurulumuzu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Sayın Turhan Çömez.

Buyurun Sayın Çömez.

39.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Lozan Meydanı'nda bugün gerçekleştirdikleri grup toplantısına, eski Sağlık Bakanına ve bakanlara verilen soru önergelerine, yeni Sağlık Bakanının sokaklarda vatandaşın kilosunun ve boyunun ölçüleceğine ilişkin açıklamasına ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Saygıdeğer milletvekilleri, saygıdeğer hazırun; bugün Lozan Meydanı'nda Genel Başkanımızca grup toplantımız gerçekleştirildi, o sebeple arkadaşlarımız orada; anlayış için teşekkür ediyorum, desteğiniz için teşekkür ediyorum.

Değerli Başkanım, burada yaptığımız konuşmaların birçoğunda o ya da bu şekilde Meclisin yasama ve denetleme faaliyetlerini hakkıyla ve layıkıyla yerine getiremediğinden şikâyetçi olduk. Bugün bir başkasını yeniden dile getireceğim. Bakın, bir yıl önce bir soru önergesi verdim Sağlık Bakanına, onunla ilgili çok önemli bir gelişme oldu, onun için paylaşmak istiyorum; Türk kamuoyunun, milletimizin bundan haberdar olması lazım. Yolda gelirken dinledim, az önce bir sayın milletvekili bu konudan bahsetti ve eski Sağlık Bakanına yapılmış olan desteklerden ve teşviklerden bahsetti. Bakın, bir soru önergesi verdim, dedim ki: Sayın Bakan, sizin Bakan olduğunuz dönemde TEKEL'in Unkapanı'ndaki binaları size verildi mi? Beykoz'daki TEKEL'in 220 bin metrekaarelik arazisi size verildi mi? Üsküdar'da bir vatandaşın "Buraya okul yapılsın." diye emanet ettiği, devlete bağışladığı arazi size verildi mi? Ankara Tren Garı'ndaki binalar, müzeler size verildi mi? Atatürk Orman Çiftliği'nde 555 bin metrekaare arazi size verildi mi? 5 milyar liralık teşvik aldınız mı? 70 milyon dolarlık teşvik aldınız mı?

Bir yıl önce bu soru önergesini vermişim. Ne yapması gerekiyor Bakanın? "Sayın Vekil, bu dedikleriniz doğru değildir, belgesi burada." veya "Doğrudur, gerekçesi şudur..." Cevap yok. Ben de bunları kamuoyunun dikkatine sunmak için ekranlarda

paylaştım. Ne oldu biliyor musunuz Sayın Başkanım? Tam 12 tane dava açtı bana. Allah aşkına, böyle bir parlamenter rejim olur mu? Ben millet adına bir soru soruyorum ve bana tam 12 tane dava açtı.

Peki, ne oldu geçtiğimiz günlerde? Çok vahim bir şey oldu. Bakın, ben size şimdi arsayı göstereceğim. Bu arsa vatandaş tarafından 1994 yılında Hazineye verilmiş, denmiş ki Hazineye verilirken "Ey Hazine, ey Maliye Bakanlığı! Bu ülkenin eğitime ihtiyacı var; benim bu arazimi alın, eğitim için kullanın." Tam on yedi sene Hazine ve Maliye Bakanlığı bununla ilgili hiçbir şey yapmamış. Peki, 17'nci senede ne yapmış biliyor musunuz? Burayı otopark yapmak üzere, otopark olarak kullanmak üzere eski Sağlık Bakanının hastanesine vermiş. Hazineye bu araziye bağışlayan vatandaş CİMER'e, her yere "Niye okul yapmadınız? Neden burayı buraya verdiniz?" diye şikâyet etmiş. Gelen cevap ne biliyor musunuz? "Otoparktan ücret almıyor, onun için biz orayı oraya verdik." Allah aşkına, böyle bir şey olur mu?

Peki, ardından ne oldu biliyor musunuz? Geçtiğimiz aylarda burası imar planlarında tadilata uğradı ve burası sadece üniversite arazisi olarak kullanılmak üzere tadil edildi. Peki -şimdi iyi dinleyin lütfen burayı- buradaki arazinin bitişiğinde kimin üniversitesi var? Medipol Üniversitesi var ve geçtiğimiz günlerde biz bu konunun üzerine gittik diye burayı haraç mezat ihaleye çıkarttılar. Bakın, vatandaşın "Okul yapın." diye verdiği araziye tadil ederek, oranın plan projelerini değiştirerek "Burada sadece üniversite yapılır." diyerek satışa çıkarttılar ve 1 milyar liranın üzerinde olan bu araziye 100 milyon liraya sattılar. Kim aldı biliyor musunuz? Medipol 3 elemanını soktu ihaleye ve 100 milyon liraya aldı. Allah aşkına, böyle bir idare olur mu? Vatandaş arazisini "Okul yapın." diye vermiş, Medipol resmen gasbetmiş.

Ben bu konunun üzerine gidiyorum diye beyefendi tam 12 defa beni mahkemeye vermiş. Böyle bir yönetim olur mu?

Sayın Başkanım, AK PARTİ'nin saygıdeğer Grup Başkan Vekili; istirham ediyorum, şu bakanlarınıza söyleyin, bizim sorularımıza cevap versinler; bu şekilde olmaz.

Bakın, bir başka soru daha, diyorum ki: Covid zamanında -belgeleri var bende- İngiltere'de 3 dolara satılan aşı niye bu ülkeye 12 dolara satıldı? Üstelik, 70 milyon doz aldınız. 630 milyon dolar kimin cebine gitti arkadaş? Soruyorum, cevap yok bir yıldan beri. Nasıl idare edeceğiz bu ülkeyi? "Ben yaptım oldu" mantığıyla mı idare edeceğiz?

Şimdi, geçtiğimiz günlerde yeni Sağlık Bakanı dedi ki: "Biz sokaklarda milletin boyunu ölçeceğiz, kilosunu tartacağız. Hedef de bir ay içerisinde 10 milyon kişi."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Allah aşkına, dünyanın birçok hastanesinde çalışmış birisi olarak söylüyorum, İngiltere'de bir üniversite hastanesinde yıllarca çalışmış birisi olarak söylüyorum; insanların boyunun, kilosunun ölçümleri hastaneye gittiğiniz zaman, sağlık merkezine gittiğiniz zaman yapılır ve ondan sonra doktorların notlarına girilir, doktorlar da ona göre karar verirler kilosu azalıyor mu, artıyor mu diye. Beyefendi aile sağlığı merkezlerinde yapmıyor bu işi, hastanelerde yapmıyor, nerede yapıyor, biliyor musunuz? Cami önlerinde yapıyor, alışveriş merkezlerinde yapıyor. Fotoğrafları aldım, hakikaten bu fotoğraflar Türkiye'de sağlığın ne hâle geldiğinin çok açık bir göstergesi. İşte, vatandaşlar sokaklarda. Fotoğrafları gösteriyorum size. Vatandaşlar, yoldan geçenler çevriliyor, "Gelin, biz sizin boyunuzu ölçelim, kilonuzu ölçelim." Bakın, şimdi tıbbi bir şey söyleyeceğim: İnsanın kilosu nasıl ölçülür, biliyor musunuz? Üzerinde ceketi falan ne varsa çıkarılır, çantası falan bir kenara bırakılır. Peki, boyu nasıl ölçülür? Ayağında ayakkabısı varsa çıkarılır. Allah aşkına, cami önlerinde, okul önlerinde, meydanlarda böyle bir uygulama yapılır mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Şimdi buradan bir soru daha soruyorum: Binlerce stant yaptırmışsınız, binlerce; kime yaptırdınız, kimin cebine bu kadar parayı boca ettiniz? Derdiniz nedir Allah aşkına? Bilimsel gerçeklerden uzaklaşıp "10 milyon kişinin boyunu ölçeceğiz, kilosunu tartacağız." diyerek böyle bir absürt, dünyada eşi benzeri olmayan şey yapılır mı? Bakın, bu ülkede sağlık merkezlerine ve hastanelere üç günde 10 milyon insan müracaat ediyor. Yapmanız gereken, koyun tartıyı oraya, koyun boyölçeri oraya, yapın bu işi ya! Allah aşkına, böyle bir uygulama olur mu? Şimdi, neymiş efendim: "Türkiye'de insanların nasıl obeziteyle karşı karşıya olduğunu araştırmak"mış. Ben söyleyeyim Sayın Bakana... Bu arada, Sayın Bakanın diplomasını da tartışmaya açıyorum çünkü bir sağlık bakanı bu şekilde bir uygulama yapıyorsa -herkesin diplomasını araştırıyorsunuz ya- Sağlık Bakanının diplomasını da tartışmaya açıyorum. Allah aşkına, böyle bir uygulama olmaz! Ben şimdi söyleyeyim Sağlık Bakanına: İnsanlar niye şişmanlıyor bu ülkede, biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - İnsanlar niye şişmanlıyor, biliyor musunuz? Protein alamadıkları için, vitamin, mineral alamadıkları için; sadece unlu mamullerle, makarnayla beslendikleri için. Niye? Çünkü bu ülkede tarımı çökerttiniz, bu ülkede hayvancılığı çökerttiniz. Geçtiğimiz on bir yıl içerisinde Güney Amerika'dan, Uruguay'dan ve Brezilya'dan tam 11,5 milyar dolarlık hayvan ithal ettiniz bu güzelim Anadolu topraklarına. Sadece geçtiğimiz yedi ay içerisinde, üstelik sıfır gümrükle tam 3 milyon ton mısır ithalatına müsaade ettiniz. Ne oldu peki? Elin mısırını ile elin sığırını beslediniz ve bu ülkenin insanlarına dünyanın en pahalı etini ve kıymasını yediriyorsunuz. Ondan dolayı bu insanlar kilo alıyor, ondan dolayı sağlıklarını kaybediyor.

Tabiatıyla, Sağlık Bakanlığının görevini doğru bir şekilde yapması için bir kez daha çağrıda bulunuyorum. Benim sorularıma cevap versinler. Bunlar oldu mu olmadı mı, cevap versinler; beni mahkemeye vereceklerine bunlarla ilgili cevap versinler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Yarın da Parlamento gündeminde -zamanım olmadığı için girmiyorum- Tarım Bakanlığıyla ilgili aynı skandalları tekrar sizlerle paylaşacağım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Çömez.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun.

40.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Jose Mujica'nın vefatına, Boğaziçi Üniversitesinde ve Ankara Üniversitesi Cebeci kampüsünde dün yaşananlara, 14 Mayıs Çiftçiler Günü'ne ve Engelliler Haftası'na ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün, aslında sadece Latin Amerika'nın değil dünyanın yüreğinde derin bir boşluk bırakan bir devrimciyi, Jose (Pepe) Mujica'yı kaybettik. Gençliğinde baskıcı rejime karşı silah kuşanmış bir gerillaydı Mujica ve ömrünü de aslında yoksullukla mücadeleye, halkların özgürlüğüne, eşitliğine ve adalet mücadelesine adanmış biriydi. Yalnızca söyledikleriyle değil, aynı zamanda yaşam biçimiyle de dikkatleri çeken biriydi. Gösterişten uzak ve iktidar hırsından uzak bir politik duruşu vardı ve bu politik duruşunu da tercihen gerçekleştiriyordu. Pepe Mujica'nın mücadelesi aslında bizlere halkçı, onurlu ve sade bir yaşamın mümkün olduğunu, bunun bir politik tercih olduğunu bir kez daha hatırlatıyor. O, iktidarın ayrıcalık değil aslında bir sorumluluk olduğunu her hâliyle gösterdi ve öyle yaşadı. Biz de DEM PARTİ olarak onun devrimci mirasını selamlıyor; ailesine, yoldaşlarına ve Uruguay halkına da başsağlığı dileklerimizi buradan iletiyoruz.

Sayın Başkan, sayın vekiller; dün 13 Mayıs tarihinde Boğaziçi'de yani kayyum rektörle yönetilen Boğaziçi Üniversitesinde öğrenciler bir eylem yapmak istediler yani anayasal, demokratik, meşru haklarını kullanmak istediler. Niçin eylem yapmak istiyorlardı? Çünkü erkek şiddetini ve çocuk istismarını meşrulaştıran açıklamalarıyla bilinen biri üniversitelerinde konuşmıyordu, bunu protesto etmek istediler. Normalde ne kadar doğal ve olması gereken bir şey değil mi? Öğrenci bir hukuksuzluğu ya da itiraz ettiği bir şeyi protesto etmeyecek de ne yapacak? Ama özel güvenlik tarafından öğrencilere saldırıldı, ters kelepçeyle gözaltına alındılar, kötü muamele ve işkenceye maruz kaldılar. Gazeteci Can Öztürk'ün de aralarında bulunduğu 97 kişi gözaltına alındı.

Yine, aynı gün, Ankara Üniversitesi Cebeci kampüsünde "Aile Yılı değil direniş yılı." demek isteyen öğrencilere de bir grup saldırdı ve bu saldırının da yine özel güvenlik ve kolluk tarafından engellenmediğini, seyirci kalındığını görüyoruz.

Şimdi, bu iki saldırıyı birbirinden ayrı, birbirinden bağımsız saldırılar olarak tanımlamamak gerekiyor. Bu bir zihniyetin dışı vurumu aslında. Baskıcı, kendinden olmayana tahammül edemeyen, her türlü itirazı şiddetle bastırmak isteyen ve kendisi açısından, üniversiteden tutalım toplumsal yaşamın her yerine kadar dikensiz gül bahçesi yaratmak isteyen bir anlayışın aslında kökleşmeye, kökleştirilmeye çalışıldığının göstergesi. Normalde AKP iktidara geldiğinde "YÖK'ü kaldıracağız." demişti ama bugün ne YÖK'ü kaldırdılar ne de üniversitelerde bilimsel eğitim adına bir adım attılar; aksine YÖK'ü tahkim ettiler, bilimsel, eleştirel düşüncüyü üniversitelerden ayıkladılar, özellikle KHK'ler eliyle barış için akademisyenleri kürsülerinden, öğrencilerinden uzaklaştırdılar. O da yetmedi, bu ülkenin en köklü üniversitesi olan Boğaziçi'ne kayyum atayarak bir utanca da imza atmış oldular. Biz buradan bir kez daha söylüyoruz: Üniversitelerden elinizi çekin. Üniversiteler sizlerin arka bahçesi değildir; orası bilimsel, eleştirel, özerk olması gereken ve gerçek anlamda bu ülkenin geleceğini temsil eden gençlerin, bu ülkenin geleceği için yetişen gençlerin en aydınlık düşünceleriyle var olması gereken yerlerdir ve buraları cemaatlerin, tarikatların yuvası hâline getirme anlayışından bir an önce vazgeçmeye çağırıyoruz. Bu vesileyle, gözaltında olan bütün öğrencilerin de derhâl serbest bırakılması talebini de buradan ifade etmek istiyorum.

Bugün 14 Mayıs Çiftçiler Günü. Bu ülkede çiftçi olmak gerçekten çok zor çünkü bütün yıl çalışıyorsunuz, ekiyorsunuz biçiyorsunuz ama döndüğünüz zaman, hasat zamanı koca bir borç yüküyle karşı karşıya kalıyorsunuz ve artık üreticilerin, çiftçilerin ellerinde borç yüklerini karşılayacak bir mal varlıklarının olmadığını da görüyoruz. Çoğu tarlasını satıyor borcunu kapatmak için, kimisi traktörünü satıyor borcunu kapatmak için, kimisi ise bankalardan kredi üzerine kredi çekmek zorunda kalıyor. Yirmi yılda bu ülkede çiftçi borçları tam 70 kat artmış durumda. Mazota, gübreye ve sulama maliyetlerine gelen zamlar, girdi maliyetlerinin artması, desteklerin yetersiz olması, ürün fiyatlarının maliyetini dahi karşılamayan bir tabloyu ortaya çıkarmış durumda. Bu anlamıyla, her geçen gün aslında çiftçinin öldüğünü, üreticinin öldüğünü görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tarım alanları daraltılıyor, özellikle küçük üreticilerin yani geçimlik tarım yapanların üretimden kopmasının önü açılıyor. Bu anlamıyla, aslında üreticinin değil tüccarın, tarım kartellerinin kazandığı bir tarım sisteminin, bir üretim sisteminin olduğunu görüyoruz.

Özellikle bu yıl iklim krizi nedeniyle yaşanan zirai don büyük bir felakete yol açtı, çok büyük bir hasar bıraktı ama bu konuda da çiftçinin yine yalnız bırakıldığını görüyoruz. Neden? Çünkü TARSİM sigortası yetersiz ve kamu desteği de bu konuda gecikmeli yapılıyor. Şimdi, sistem kapsayıcı değil, TARSİM sigorta sistemi kapsayıcı değil; destek mekanizmaları oldukça uzun, bürokratik ve meşakkatli ve bütün bunların karşısında da aslında çiftçilerin çaresiz olduğunu görüyoruz. O anlamıyla biz buradan bir kez daha söyleyelim: Çiftçiler borçla değil desteklerle ayakta kalmalı; iklim krizine karşı korumasız değil dayanıklı bir üretim sistemi hayata geçirilmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tarım sigortaları adil ve kapsayıcı hâle getirilmeli ve gecikmeden, ayırım gözetmeden de bütün bu destekler hızlı bir şekilde üreticilere sağlanmalı, ulaştırılmalı. Tarımın geleceği, büyük bir tarım master planını da gerekli kılıyor. Bu konuda hâlihazırda hiçbir eylem planının olmadığını görüyoruz; bu, kabul edilemez. Bugün en büyük risk gıda güvenliği. Hepimizin, bu ülkede yaşayan milyonların sağlıklı gıdaya erişmek gibi bir sorunu var. Onun için tarım politikalarını gerçek anlamda gerçekçi, realist ele almak ve acil bir şekilde büyük bir tarım politikasını da hayata geçirmek gerekiyor; onu ifade edeyim.

Son olarak -Sayın Başkan, sabrınıza sığınarak- bu hafta Engelliler Haftası ve 10 milyondan fazla engelli yurttaşımız var ancak hâlâ bunlar kamusal hizmetlere erişemiyorlar; eğitim, sağlık, istihdam gibi temel haklar açısından ciddi eşitsizlikler yaşıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Engellilere yönelik ayrımcılık, ötekileştirme ve sağlamlılık ideolojisi, yurttaşların eşit ve onurlu bir yaşam sürmelerinin önünde de yapısal engeller oluşturuyor. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'ni imzalamış olmasına rağmen ülkemiz bu sözleşmenin gereklerini tam anlamıyla yerine getirmiyor. O anlamıyla biz buradan bir kez daha söyleyelim: Erişilebilir mevzuatın gecikmeksizin uygulanması, engelli istihdam kotasının en az yüzde 10'a çıkarılması, engelli ödeneklerinin yoksulluk sınırı ve enflasyona karşı korunması ve kamu kurumlarında engelli haklarına yönelik kapsamlı farkındalık ve hak temelli eğitimlerin yapılması gerektiğinin altını çizelim.

Herkes için onurlu bir yaşam, engelliler için de eşit, ulaşılabilir ve onurlu bir yaşam talebimizi tekrardan ifade etmek istiyorum.

Genel Kurulu selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Giresun Nurettin Canikli Anadolu İmam-Hatip Lisesi 11'inci sınıf öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Giresun Nurettin Canikli Anadolu İmam-Hatip Lisesi 11'inci sınıf öğrencileri Genel Kurulumuzu izlemektedir; gençlerimize hoş geldiniz diyor, başarıları diliyoruz. (Alkışlar)

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Gökhan Günaydın.

Buyurun Sayın Günaydın.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'ne ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, evet, bugün 14 Mayıs ve Dünya Çiftçiler Günü.

1973 yılında Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğrenci temsilcisi olan ve sonradan Adana Ziraat Mühendisleri Odamızın şube başkanlığını yapacak olan Akın Özdemir'in bu kutlama törenlerinde yaptığı bir konuşma hiçbir zaman aklımdan çıkmamıştır. Bir öğrenci temsilcisi olarak öğretim üyelerinin ve meslektaşlarının önünde "İnsanı aç, hayvanı aç, toprağı aç bir memlekette kutlama değil olsa olsa hesaplama yapılır." demiştir. Aradan yarım yüzyıl geçmiş; acaba bu saptama geçerliliğini koruyor mu yoksa Türkiye farklı bir noktaya gitti mi diye bakalım çünkü tarım meselesi, bir ucuyla üreticiyi ve kır yoksullarını, bir diğer ucuyla kent yoksullarını ve tüketicileri kapsayan bir büyük politika alanıdır.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin 1980'de nüfusu yalnızca 44 milyondur, bugün 85 milyon. Demek ki bu memleket kırk beş yılda 42 milyon nüfus artırmış. Demek ki yılda 1 milyona yakın nüfus artıran bir ülkenin evlatlarıyız. Bizler birer biyolojik varlığı; her gün mutlaka belirli bir miktar vitamini, proteini ve karbonhidratı almak zorundayız. Ya bunu bu topraklarda üreteceğiz ya da dışarıdan ithal edeceğiz, başka şansımız yoktur.

Ben, hemen ve kestirmeden söyleyeyim, bu alanda dünya kadar politik yalanlar peş peşe söylenebilir; ben çok açık söylüyorum, tersini düşünen ve kanıtlayabilen varsa lütfen, derhâl benim konuşmamdan sonra söylesin. Bugün Türkiye, bu memleket, on bin yıl evvel dünyada tarımın başladığı bu memleket şu saydığım ürünlerin tamamında net ithalatçıdır: Buğdayda, arpada, mısırdaki, soyada, çeltikte, pamukta, ayçiçeğinde, başta mercimek olmak üzere bütün baklagil ürünlerinde, süt hariç bütün hayvansal ürünlerde bu memleket net ithalatçıdır. Gerçeği halının altına süpürerek, yokmuş gibi davranarak herhangi bir şeyi çözemeyiz. Türkiye son yirmi iki yıl boyunca tarımsal ham madde dış ticaretinde 48 milyar dolar açık vermiştir; kabaca hesaplarsanız yılda 2 milyar dolar açık veriyormuş gibi görünüyor. Oysa son dönemde, yılda en az 5 milyar, 6 milyar dolar civarında tarımsal ham madde dış ticaretinde açık veriyoruz. Güncel kurla çarparsanız yılda 250 milyar TL'yi üreticimize vermek yerine dışarıya aktarıyoruz.

Peki, nüfus böylesine artarken Türkiye ne yapıyor? Arkadaşlar, yine, son çeyrek yüzyıl içerisinde 3,5 milyon hektar, başka bir deyişle 35 milyon dönüm alanı çiftçi ekmekten vazgeçti, artık ekmiyor. Yirmi yıl evvel bu memlekette Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı 2,7 milyon üretici varken bugün 2,1 milyon üretici var. Peki, bir gün dönüp sormak aklınıza geldi mi: "Ne oluyor size, neden 35 milyon dönüm alanı ekmiyorsunuz? Neden 600 bininiz tarımdan çekildi?" Soramıyorsunuz çünkü gerçeği biliyorsunuz. Bakın, girdi, mazot, gübre, yem ve tohum; son beş yılda yalnızca bunlara yüzde 300'den fazla zam geldi. Petrol fiyatları tarihin en dip seviyesindeyken yalnızca son bir yıl içerisinde mazota yüzde 105 zam geldi; 1 litre mazotun yarısından fazlasının vergi olduğunun altını çizelim. Böyle bir ortamda çiftçi nasıl üretim yapsın? Çiftçinin Tarım Kredi Kooperatiflerine ve Ziraat Bankalarına olan borcunun yüzde 40'ı icralık hâle gelmiş durumda ve siz, bütün bunların saptamasını yapıp çözümünü yapmak yerine "Türkiye, Avrupa'da 1'inci, dünyada 5'inci." gibi sizden başka kimsenin inanmadığı yalanlara sığınarak politika yapmaya çalışıyorsunuz.

Bakın, Et ve Süt Kurumunuz 3,9 dolara ithal ettiği dananın kilosunu 6 dolara üreticiye satıyor ve bunu bir hayvancılık politikası olarak çiftçiye sunabiliyorsunuz. Size rakam vereyim, Türkiye'nin hayvan varlığı nereden nereye gelmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkürler Başkanım.

Birinci söyleyeceğim rakamlar 1980 yılı, ikinci soracağım rakamlar 2025 yılı; kırk beş yılı karşılaştırıyorum. Sığır varlığı 16 milyona 16 milyon yani 42 milyon nüfusunuz artmış, sığır varlığınız aynı. Manda varlığınız 1 milyondan 177 bine düşmüş, her 10 mandadan 8'ini öldürmüştünüz. Keçi varlığınız 19 milyondan 11 milyona düşmüş, her 2 keçiden 1'ini kaçırmışsınız. "Keçiler ormanlara zarar veriyor." diye keçileri kesmişsiniz ama ormanlara asıl zarar veren iki ayaklı ve kravatlı keçiler ormanları mahvetmeye devam ediyorlar. (CHP sıralarından alkışlar) Koyun varlığınız 49 milyondan 44 milyona düşmüş. Çayır ve mera varlığınız 2000 yılında 17 milyon hektarken bugün 14 milyon hektar olduğunu söylüyorsunuz; 14 milyon hektar çayır ve mera olsun bu memlekette, ziraat mühendisliği diplomamı bugün yırtarım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Türkiye'de yılda 28 milyon ton yem üretiliyor, bunun 14 milyon tonunu dışarıdan ithal ediyorsunuz ve GDO'lu yem ithal ediyorsunuz.

Böylece, bu Türkiye'de insanı aç, hayvanı aç, toprağı aç tarım gerçeğinin altını çizelim. Tarımın başladığı bu toprakları dünyada gıda enflasyonunda her zaman ilk 5'e sokmayı başardınız. Hani diyorsunuz ya "Yaparsa AKP yapar." Gerçekten bu kadarını ancak yaparsa AKP yapar.

Şunu söyleyeyim: Tarımın, üreticiliğin ve çiftçiliğin zorluğunu ve gerçekliğini biliyoruz; bununla ilgili planımız, programımız hazırdır. Üreticilerimiz asla tereddüt etmesinler; CHP iktidarında tarım yeniden ayağa kalkacak, çiftçi alın terinin karşılığını bulacaktır.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Abdulhamit Gül.

Buyurun Sayın Gül.

42.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Gaziantep'te bugün oynanacak Ziraat Türkiye Kupası finaline, Dünya Çiftçiler Günü'ne, Engelliler Haftası'na, 14 Mayıs 1950'ye ve "terörsüz Türkiye" sürecinde yaşanan gelişmelere ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bugün Gaziantep'te, gazi şehrimizde Türkiye Kupası final maçı var. Galatasaray ve Trabzonspor takımlarına başarılar diliyorum. Gazi şehrimize gelen tüm misafirleri, tüm taraftar gruplarını da Gazi Meclisten selamlıyorum. Gaziantep'imiz her zamanki gibi ev sahipliğini yapmaya, büyük bir heyecanla misafirlerimizi karşılamaya hazırdır. Her iki takımımıza da başarılar diliyorum.

Bugün, Dünya Çiftçiler Günü. Bu ülkenin eli nasırlı, gönlü zengin, alın teriyle, emeğiyle toprağı berekete dönüştüren tüm çiftçilerini tebrik ediyoruz. AK PARTİ hükümetleri her zaman çiftçilerimizin yanında oldu ve Türkiye Yüzyılı'nda, çiftçilerin, tarımın yüzyılı olacağı adımları da inşallah atmaya devam edeceğiz. Çiftçilerimizin yanında olmaya, güvenilir gıdayı milletimizin hizmetine sunma yönünde yapmış olduğumuz çalışmaları daha da gayretli bir şekilde sürdürmeye devam edeceğiz. Türkiye Yüzyılı'nı tarımın yüzyılı yapacağız. El emeğiyle çalışan, toprağı bereketiyle işleyen tüm çiftçilerimizin Dünya Çiftçiler Günü'nü Gazi Meclisten kutluyor ve onlara hürmetlerimizi sunuyoruz. Bereketli, hayırlı bir... Emeklerini kutluyoruz. Emeğin de ekmeğin de yine değerli olduğu, alın teriyle kutsandığı bu kutsal vazifelerinde başarılar diliyoruz.

Bu hafta Engelliler Haftası. Hükümetlerimiz her zaman engellilerimizin yanında oldu, daha önemlisi, zihinlerdeki engelleri ortadan kaldıracak şekilde adımlarımızı attık. Bu farkındalık haftasında da yine engellilerimizin her türlü sorunlarını, birazdan yine müzakere edeceğimiz meseleleri de gündeme alarak Hükümetimiz engellilerin yanında olmaya devam edecek ve tüm milletimiz, başta engelli kardeşlerimiz Hükümetimizin yapmış olduğu bu destekleri, reformları yakinen çok iyi biliyorlar. İş, istihdam olanakları, sosyal yardımlar, destekler, sosyal hakların tam anlamıyla sağlanması adına çok önemli adımlar attık. Elbette daha yapacak işlerimiz ve atacak adımlarımız var. Ben bunları da yine Hükümetimizin Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde yapacağını bir kez daha ifade ediyor, bu farkındalık gününde, haftasında, herkesin bir engelli olmaya aday olduğu bu dünya hayatında tüm engelli kardeşlerimizin bu farkındalık haftasını kutluyorum ve buradan, Gazi Meclisten yine engelli kardeşlerimize tüm hayatlarında muvaffakiyetler, başarılar ve selamlar diliyorum.

14 Mayıs 1950'de Türkiye'de bir "Yeter! Söz milletin!" anlayışıyla, vizyonuyla artık çok partili demokratik hayatta milletin iktidara geldiği, milletin adamı olan Adnan Menderes ve siyasetinin, millî iradenin egemen olduğu bir hayatı, bir dönemi Türkiye yaşadı ve hem ülkemizde milletimizin değerlerinin, inançlarının önündeki engelleri kaldıran, ezanı aslına döndüren hem de Türkiye'de sanayiye geliştiren, kalkınma adına çok önemli hamleler yapan bir dönemi yaşadık ama bu dönemin sonunda da yine milletin iktidarını, milletin iradesini hazmedemeyenlerin bir darbe sonucunda milletin iktidarına son verme girişimlerini tarihte yaşadık. Bu vesileyle Adnan Menderes ve arkadaşlarını rahmetle minnetle anıyoruz. Her zaman bu coğrafyada tek söz milletin sözü olacak, söz de karar da her zaman millete ait olacaktır. Bunu bir kez daha Gazi Meclisimizden ifade ediyorum.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye'de terörsüz Türkiye bağlamında çok önemli bir gelişme oldu. Aslında, bu mesele bir siyasetüstü meseledir ve bizatihi bu mesele milletimizin meselesidir, milletimizin duasıyla ve desteğiyle bu süreç, bu aşama çok önemli bir şekilde başarıyla katedilmiştir. Bu hedefin gerçekleşmesinde Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliği ve devlet iradesi, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'nin bu konudaki çağrıları, yine siyasi parti genel başkanları, DEM PARTİ Grubunun -merhum Sırrı Süreyya Önder'i de rahmetle anmak isterim- bu konudaki yapıcı tutumları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Gül.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - ... ve yine Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel ve diğer siyasi parti temsilcilerinin, genel başkanlarının ve kurumlarımızın, yine MİT'in ve Değerli Başkanının bu konudaki hassasiyetle sürdürdüğü çalışma sonucunda çok önemli bir aşama katedilmiştir. Milletimizin -kırk yılın üzerinde- gözyaşlarıyla ülkemize ödetilen, birçok

açından bedellerin ödetildiği... Bu süreçte yine, silahların bırakılmasıyla çok önemli bir aşama katedilmiştir. Elbette, bu gelişmeleri Hükümetimiz yakından takip edecektir ve tüm bu gelişmeleri milletimiz de yakından görecektir, hissedecektir. Tüm bu gelişmeleri milletimiz adına memnuniyetle karşılamak lazım yani önemli bir hadiseyi hafife almak, bunu popülist bir anlayışla farklı yerlere çekmek asla ülkemize yapılacak bir iyilik değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bu meseleye ülkemizin bir kazanımı olarak bakmak hepimiz için çok fayda sağlayacaktır. Siyasetüstü bir mesele olan bu meseleyi birtakım polemiklere çevirmemek, birtakım konjonktürel meseleler hâline getirmemek ve Türkiye'nin geleceğine dair önemli bir fotoğraf, önemli bir gelişme olarak değerlendirmek lazım. Hükümetimizin ve Hükümetimiz adına Sayın Cumhurbaşkanımızın açıklamaları dışında başka açıklamaların, başka değerlendirmelerin ülkemizi, Hükümetimizi, devletimizi, AK PARTİ'yi, Cumhuriyet'i bağlamadığını da ifade etmek isterim. Dolayısıyla, biz polemikte değil, ülkemiz için kangren hâline gelmiş bir sorunun daha çözüldüğü bir noktadayız, bir aşamadayız. Hep beraber yine siyasetüstü bir memleket meselesi olarak sürecin, bu neticenin başarıya ulaşmasını sağlayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bitiriyorum Başkanım.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de anneler ağladı, yeri geldi Kürtçe ağıtlarla ağladı, yeri geldi Türkçe ağıtlarla ağladı, Yozgat'ta, Diyarbakır'da ağladı ama bu meselenin çözümü, annelerin gözyaşının dinmesi dünyadaki her şeyin üzerindedir. Bütün politik çıkarımların, bütün politik menfaatlerin, faydaların üzerindedir bir annenin gözyaşının dinmesi ve bir daha hiçbir annenin ağlamaması. Bu ülkedeki, Yozgat'taki, Diyarbakır'daki, Edirne'deki, Kars'taki vatandaşlarımızın halaya beraber durduğu, beraber sevinip beraber ağladığı bir Türkiye geleceğinde çok önemli gelişmeleri yaşadık. Bu gelişmelerin güncel popülist ve polemiklere alet edilmemesi ve ülkemizin geleceği adına bu önemli kazanımların hep beraber korunması çok kıymetli diyorum. Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde hem iç cephemizi güçlendireceğiz hem de dışarıda daha adil bir dünya için çalışmaya devam edeceğiz diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Ve bu duygularla Türkiye'nin iç cephesini güçlendirdiği, 86 milyonun bir ve beraber daha güçlü bir şekilde geleceğe emin adımlarla bakacağı ve dünyanın da daha adil bir dünya olacağı bir geleceği hep beraber inşallah kuracağız diyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle Sayın Başkanım zatîalinizi ve çok değerli milletvekillerimizi, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Gül.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

43.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

AK PARTİ'nin Kıymetli Grup Başkan Vekili söz konusu süreçle ilgili yaşananlara dair yorum yaparken eleştirenleri polemik yapmakla itham etti. Eğer kastı bizsek biz polemik yapmıyoruz ama diğer eleştirenlerle ilgili bir değerlendirme yapıyorsa ona dair söyleyecek sözümüz yok. Biz burada millet adına vazife yapıyoruz. Bu yüce çatı millet adına yasama ve denetleme yapma faaliyetleriyle mesul bir çatıdır ve gazi bir Meclistir, savaşı yönetmiş, ülke kurmuş bir Meclistir. Biz burada bunu konuşmayacağız, tartışmayacağız da nerede konuşacağız? İstiyorsunuz ki siz ne söylerseniz biz ona inanalım ve ona alkış turalım. Ve şu sorularımıza cevap vermiyorsunuz: Yirmi üç yıldır bu ülkede terörü bitirmek için ne yaptınız? Ekonomik, diplomatik, askerî, istihbari, hukuki, siyasi, her şeyle ilgili, bunlarla ilgili hangi önlemleri aldınız, hangi önlemleri almadınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu konuda bir cevap vermiyorsunuz ve yirmi üç yıldır terörlü bir Türkiye mi istiyordunuz da şimdi "terörsüz Türkiye" diyorsunuz, niye bugün? Bunun cevabını vermeniz lazım.

Öte yandan, İmralı'dan gelen, teröristbaşından gelen bir mesajla bu işin çözümlüvereceği konuşuluyor; peki bu iş böyle bu kadar kolaydı ve basit bir meseleydi de yirmi üç yıldır neden yapmadınız? Birçok yavrumuz, daha şurada birkaç ay önce TUSAŞ'ın önünde pırıl pırıl sivil insanlarımız katledildi Suriye'nin kuzeyinden PYD/YPG uzantısı militanlar tarafından. Bunların hiçbirine cevap vermiyorsunuz. Ve terör örgütü sözde bir kongre düzenledi, sizin bir Bakanınızın daha birkaç ay önce, "Şurada 86 kişi kaldılar." dediği bir dönemin hemen ardından, 232 kişiyle bir toplantı yaptı -yönetici kadrosundan bahsediyorum- hiç mi hesap sormayacaksınız eski İçişleri Bakanınıza? Şunu soruyorum: Yaptıkları sözde açıklamada diyorlar ki: "Biz Lozan'a karşı kurulmuşuz, Lozan'a itiraz etmek için kurulmuşuz..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Başkanım...

BAŞKAN - Bunları söylediniz daha önce.

Buyurun, tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Tahammülünüze sığınıyorum.

Ama milletin anlaması lazım çünkü Başkan da aynı şeyi tekrar ediyor ve bu söylenenlere cevap vermemiz lazım.

Lozan'a karşı kurulduk diye söylüyor, öte yandan Kürtlerin imha edildiğini söylüyor, asimilasyona uğradığını söylüyor. Milyonlarca Kürt sürgüne gönderilmiştir, on binlercesi işkenceden geçirilmiştir diyor. Aslında bir Kürt-Türk savaşı çıkacaktı ama teröristbaşı Apo bunu engelledi diyor. Lozan anlaşmasını reddediyoruz diyor. Üniter yapıyı reddediyoruz, ulus yapıyı reddediyoruz diyor. Türkiye Büyük Millet Meclisi teröristbaşına özgürlük versin ve bu özgürlükle beraber siyaset hakkı ortaya çıksın ve gelsin Parlamentoda siyaset yapsın, Meclis kürsüsünde konuşsun diyor. Şimdi, bütün bunlara itiraz etmiyorsunuz, bunlarla ilgili hiçbir yorum yapmıyorsunuz ve biz kaygılarımızı ortaya koyduğumuz zaman da diyorsunuz ki: "Polemik."

Şu soruların cevabını vermeniz lazım Sayın Başkan: Cezaevindeki 7 bin PKK'lıyı çıkartacak mısınız? Apo'yu, teröristbaşını İmralı'dan çıkartıp ona bir küçük saraycık yapacak mısınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Başkanım, istirham ediyorum, son bir şey bitireceğim.

BAŞKAN - Burada bir saat, iki saat, on saat konuşulur ama söylediniz.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Doğru söylüyorsunuz ama konuşulması lazım Başkanım. Bitiriyorum, istirham ediyorum.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ama konuşulması lazım.

BAŞKAN - Vereyim söz, gel Sayın Sunat.

Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Ve PYD/YPG terör unsurlarıyla ilgili hiçbir şey söylemiyorsunuz. Bunlar silah bırakacak mı, bırakmayacak mı? Bırakmayacak olduklarını biz biliyoruz.

Bakın, bir başka gelişme daha söyleyeyim size. Meğer geçtiğimiz aylarda Cumhurbaşkanlığına bir müracaatta bulunulmuş, denilmiş ki: "Biz Türkiye'deki Kürtlerin yaşadığı bölgeye -kendi ifadelerini söylüyorum- kuzey kürdistanı selfdeterminasyon hakkı istiyoruz." Bunu söylemişler, Cumhurbaşkanlığı cevap vermeyince Ankara İdare Mahkemesine müracaat edilmiş, o da bunu reddedince Birleşmiş Milletlere müracaat etmişler ve bu müracaatta deniliyor ki: "Lozan'ı reddediyoruz. Türkiye'deki -kuzey kürdistan dedikleri için söylüyorum, kendi ifadeleriyle- yaşayanlar selfdeterminasyon hakkına sahip çıkmaları lazım." Biz mi kaldık Allah aşkına, siz niye savunmuyorsunuz bu ülkenin birliğini ve bütünlüğünü? Cumhuriyetin kuruluş değerlerini niye savunamıyorsunuz? Lozan'ı niye savunamıyorsunuz? Çiçekle ve böceklerle, olmayacak laflarla "Cumhurbaşkanımızın liderliğinde bu iş yürüyor." diyorsanız, eğer bu iş Cumhurbaşkanının liderliğinde yürüyorsa bu bir ihanet projesidir, buna toptan "hayır" diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Lütfen bu sorulara tek tek cevap verin Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Akburak...

44.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, Trafik Haftası'na ilişkin açıklaması

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkürler.

Geçtiğimiz hafta Trafik Haftası'ydı ama ne yazık ki ülkemizde trafik güvenliği yılda bir kez konuşulup sonra unutulmuş bir gündem hâline gelmiş durumda. Her gün görmeye alıştığımız trafik kazası haberleri aslında her yıl binlerce vatandaşımızın hayatını kaybettiği, yüz binlercesinin sakat kaldığı bir toplum sağlığı felaketidir. 2024 yılında 6 binden fazla vatandaşımız trafik kazalarında hayatını kaybetti, yüz binlercesi yaralandı, on binlercesi sakat kaldı. Trafik kazaları sadece bir ulaşım sorunu değil, kamu güvenliği ve yönetim krizidir. Son on yılda 3 milyon insanımız yaralandı. Bunların 300 bini maalesef ömür boyu engelli. İktidar sıfır ölümlü kaza hedefini sadece BM belgelerinde değil, yollarımızda da hayata geçirmelidir. İşçileri, Ulaştırma ve Millî Eğitim Bakanlıkları arasında dağılmış sorumluluklar tek elde toplanmalı, bir bakanlığın bünyesinde trafikten sorumlu bakan yardımcılığı pozisyonu sisteme dâhil edilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Kış...

45.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Cumhuriyet Halk Partili belediyelere ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Cumhuriyet Halk Partili belediyeler iktidar tarafından sistematik biçimde hedef alınmaktadır. SGK, vergi borçları gerekçe gösterilerek belediyelerin gelirlerine el konuldu. Şimdi de uluslararası finansman temini keyfi genelgelerle engelleniyor. Belediyelerimiz kredi buluyor ama "Borcun varsa kullanamazsın." deniliyor. Bu, hizmet üreten belediyelere açık bir sabotajdır. Peki, bedelini kim ödüyor? Raylı sistemler duruyor, çevre yatırımları aksıyor, altyapı projeleri askıya alınıyor; cezalandırılan halkın ta kendisidir. Cumhuriyet Halk Partili belediyeler ülke nüfusunun yüzde 65'ine, ekonomisinin yüzde 80'ine hizmet vermektedir. İller Bankası ve kamu bankaları kredi vermiyor, şimdi dış kaynaklar da kapatılıyor. İktidarın tercihi açık, milletin çıkarı değil, partizan hesaplar. Saray iktidarı bu baskıya, kuşatmaya gerekli cevabı sandıkta alacaktır. Ne yaparsanız yapın engelleyemeyeceksiniz. Cumhuriyet Halk Partili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 22 milletvekili tarafından, engellilere yönelik tüm hizmetlerin tek bir çatı altında toplanması ve kamu politikalarının daha bütüncül ve koordineli bir şekilde yürütülmesi amacıyla engelliler bakanlığı kurulması da dâhil yasal düzenlemelerin yapılması ve engellilerin sorunlarının tespit edilerek atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 14/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/5/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/5/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkanı

Öneri:

Muğla Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Selçuk Özdağ ve 22 milletvekili tarafından, engellilere yönelik tüm hizmetlerin tek bir çatı altında toplanması ve kamu politikalarının daha bütüncül ve koordineli bir şekilde yürütülmesi amacıyla engelliler bakanlığı kurulması da dâhil yasal düzenlemelerin yapılması ve engellilerin sorunlarının tespit edilerek atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 14/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/5/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun Sayın Özdağ. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; engellilerin sorunları ve bakanlığının kurulması önergemiz üzerinde söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Birleşmiş Milletler 1992 yılında aldığı bir kararla 3 Aralık tarihini Uluslararası Engelliler Günü olarak ilan etmiş ve sonrasında Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından, ek olarak yine üye 156 devlet 10-16 Mayıs tarihlerinin Engelliler Haftası olarak kutlanmasını kararlaştırmıştır. Aslında bu özel gün ve söz konusu hafta bir kutlama seremonisinden çok, engelli vatandaşlarımız için farkındalık oluşturmak adına müstesna zamanlardır.

Kısa bir zaman öncesine kadar yasalarımızda yer bulan tanımlamalar bile engelli vatandaşlarımızı aşağılayan ve onları bizler adına utandıran ifadeler içermektedir. Onları "sakat" diyerek tanımlayan ifade ve hitaplar duyarlı insanlarımızın çabalarıyla yerini daha makul ifadelerle bıraktı. Bir devletin gelişmiş ve medeni bir ülke olup olmadığı her şeyden önce fiziksel ve mental engeli olan vatandaşlarına uyguladığı pozitif ayrıcalıkların derecesiyle ölçülür. Maalesef, ülkemiz nüfusunun yaklaşık yüzde 13'ünün engelli kabul edildiği, etrafıyla birlikte 30 milyon vatandaşımızı ilgilendirdiği bilinen bir konuda başta yöneticiler olmak üzere ciddi bir farkındalık oluşturulmadığını üzülerken yaşamaktayız. Leyleklerin beslenmesi ve korunması için dahi vakıf kuran, onları düşünen ve gözetken bir geleneğe sahip milletimizin böyle bir konuda bigâne kalması elbette salt toplumun kendi kusuru değildir.

TÜİK verilerine göre 10 milyonun üzerinde olan engelliler mutlak açlık ve yoksulluk sınırı altında bir yaşam sürdürmektedir. Milyonlarca engellinin bütçeden aldığı pay yüzde 2'nin altındadır ve bu bütçe artırılmalı ve eğitim, sağlık, sosyal hizmetler alanında insan onuruna yakışır yaşam koşullarıyla engelli ödenekleri ödenmelidir. Şu anda yapılan ödemeler yoksulluk sınırının onda 1'i düzeyine inmiştir. Kamuda kotaları hâlâ boş olan engelli kadrolarına atama yapılmazken on binlerce engelli vatandaşımız atama beklemektedir. Yaşayanların çok iyi bildiği bir husus da mesela, karma sınıflarda eğitim almaya çabalayan ailelerin engelli çocukları devletimizin ne kadar koruması altındadır? Zira, uygulamalarda görüyoruz ki toplumun duyarsızlığı da eklenince vicdanları kanatan olaylar yaşanmaktadır. Engeli olmayan çocuklarımızın bile her türlü fırsat eşitsizliği yüzünden doğru dürüst eğitim göremediği ülkemizde engelli çocukların ne durumda olduğunun maalesef bilen ve yaşayan herkes farkındadır. Mesela pandemi dönemi, evlerinde hapis kalan engelli vatandaşlarımız için bir kâbus hâline dönüşmüştü. Büyük bir kısmı zaten kendi başlarına yaşamlarını sürdürmekte zorlanan engellilerimiz Hükümetten yeterli desteği almamış ve hâlâ da alamamaktadır. Şu an kamu sektöründe 70 bin engelli çalışan vatandaşımız vardır. Atama bekleyenlerin atamalarının bir an evvel yapılarak çalışma hayatına başlamaları sağlanmalıdır. Çalışma hayatındaki engelli kamu personelinin özellikle idarecileri tarafından maruz kaldıkları mobbinge varan uygulamaların önüne geçilmelidir. Hükümet, hizmetli kadrosuna atama yapmaktan ivedilikle vazgeçerek bu kadroları memur, bilgisayar işletmeni, veri hazırlama ve vesaire kadrolara dönüştürerek atama yapmalı; şu an hizmetli kadrosunda görev yapan personel de eğitim durumlarına göre uygun kadrolara sınavsız olarak atanmalıdır.

Diğer taraftan, toplu sözleşmelerde engellilerin maaş artış oranları gelirlerine göre değil, giderleri göz önüne alınarak yapılmalıdır. Özel sektörde ise zorunlu engelli istihdam oranı ile devlet desteği artırılmalı ve şartlar da mutlaka iyileştirilmelidir. 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'da 2005 yılında yapılan değişiklikle "Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler şehir içinde kendilerince sunulan ya da denetimlerinde olan toplu taşıma hizmetlerinin özürhâlinin erişilebilirliğine uygun olması için gereken tedbirleri alır. Mevcut özel ve kamu toplu taşıma araçları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi yıl içinde özürhâlin için erişilebilir duruma getirilir." denilmektedir. 2005 yılında bu kanun çıkmıştır. Bu kanun çıktıktan sonra yedi yıl otobüs firmalarına, uçaklara ve de trenlere imkân verilmiştir. "Siz, yedi yıl içerisinde bu arabalarınızı, bu ulaşım araçlarınızı modifiye edeceksiniz ve özürhâlinin, zihinsel engellilerin, ortopedik engellilerin ve aynı zamanda görme engellilerin ve işitme engellilerin seyahat edebilecekleri hâle dönüştüreceksiniz." denilmişti. Peki, oldu mu? Yedi yıl sonra bir beş yıl daha uzatıldı. Bakın, 7 artı 5 daha 12 sene oluyor. Ardından bu sefer dediler ki "Olmadı." Bir üç sene daha uzattılar, 2020 yılına geldik; on beş sene geçmişti. 2020 yılında ne oldu? Sayın Cumhurbaşkanı bu yılı "Engellilerin Erişilebilirlik Yılı" ilan etti. Hem kanun çıkmış hem bu kanunun yönetmeliği çıkmamış ve de bu

yönetmelik çıkmadığı için bu kanun kâğıt hükmünde, başka hiçbir özelliği yok ve siz kalkıyorsunuz 2020'yi "Engelliler Yılı" ilan ediyorsunuz. Güler misiniz ağırlar mısınız diyeceğim, diyemiyorum ve ardından bu sefer de şunu yapıyorsunuz: Beş yıl da oradan geçiyor, tam yirmi yıl geçmiş bu kanun çıkarılalı ve insanların seyahat etme özgürlüğü var ve bu seyahat etme özgürlüğünü bu kanunun yönetmeliği çıkmadığı için de engelliyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Ben buradan Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerine sesleniyorum: Lütfen, Sayın Bakanlığa söyleyin, bu kanunun yönetmeliğini bir an önce çıkarsınlar ve insanlar trenlerde, uçaklarda veyahut da otobüslerde kendi engellerini ortadan kaldıracak bir iklimle, bir ortamla seyahat etsinler.

Bir engelliler bakanlığı kurulmalıdır Türkiye'de. Bu engelliler bakanlığı niçin kurulmalıdır? Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığıyla beraber 2 bakanlık daha olmak üzere yani Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı engellilerle ilgileniyor, darmadağın bir yapı var ve bunların alet edevatları alınacak, bunlar güncellenmiyor. Avrupa'da çok ülke engelliler bakanlığı kurdu, Türkiye'nin de bir an önce bu engelliler bakanlığını kurarak önce engelli oluşu önleme, engelli olduktan sonra da bütün imkânlarla ve bunları tekrar üretime kazandırabilmek için işlevsel yapılabilirdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bunun bir tane örneğini de Manisa Organize Sanayi'de otistik çocuklar için yapmıştım. İktidar partisine sesleniyorum, onu da inceleyin, bakın, dünyada bir numaradır, bunu da bütün organize sanayilere şamil edin ve böylece otistik çocukları anne ve babalarının yanından üretime doğru gönderin ve anne babaları da rahat ettirin diyorum.

Bu önergeye de destek vermenizi istirham ediyor, teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bilici...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Boğaziçi Üniversitesinde dün yaşananlara ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Boğaziçi Üniversitesinde dün yine gereksiz yere provokasyon eylemi yaşandı. Çocuk evliliğini meşrulaştırmaya çalışan Nurettin Yıldız gibi tepki çekmiş, tartışmalı birine protesto yapıldığından dolayı genç öğrenciler gözaltına alındı.

Sormak istiyorum: Kimin vicdanı bunu kabul ediyor? Öğrencilerin anayasal hakkını kullanıp Nurettin Yıldız'ı protesto etmesi nasıl bir suç olabilir? Bu ülkede protesto sadece iktidar yanlıları için mi haktır? Gözaltında bulunan öğrencilerin bir an önce serbest bırakılmasını bekliyorum ve talep ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 22 milletvekili tarafından, engellilere yönelik tüm hizmetlerin tek bir çatı altında toplanması ve kamu politikalarının daha bütüncül ve koordineli bir şekilde yürütülmesi amacıyla engelliler bakanlığı kurulması da dâhil yasal düzenlemelerin yapılması ve engellilerin sorunlarının tespit edilerek atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 14/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin gündemi farklı da olsa iktidar sahipleri müstevlilerin siyasi emellerine göre hareket ederken Engelliler Haftası münasebetiyle verilmiş olan araştırma önergesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Engelli bireylerin toplumun ayrılmaz bir parçası olduğu gerçeği ne yazık ki ülkemizde yalnızca resmî metinlerde ve özel günlerde hatırlanmaktadır. Oysa gerçek hayatın içinde engelli vatandaşlarımız eğitimden istihdama, sağlıktan ulaşım kadar birçok temel alanda ciddi yapısal sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunlar sadece bireysel değil, sistemsal niteliktedir ve toplumun genel duyarlılığı ile siyasi iradenin kararlılığı olmadan çözüme kavuşmaları mümkün değildir. Birincil sorun, toplumsal farkındalık ve empati eksikliğidir. Engelli bireyler çoğu zaman acınacak ya da korunması gereken kişiler gibi algılanmakta, topluma tam ve eşit bireyler olarak dâhil olma hakları göz ardı edilmektedir, bu da hem fiziksel hem de sosyal izolasyonu doğurmaktadır. Kaldırımların uygunsuzluğu, kamu binalarına erişimde yaşanan zorluklar, toplu taşıma araçlarının yetersizliği, okullarda çocuk engellilerimizin teneffüse inememesi gibi görünürde küçük ama onlar için etkisi büyük sorunlar yüzünden günlük yaşamda engelli bireyler zorlanmaktadır. Yasal düzenlemeler olsa da bu düzenlemelerin sahaya ne ölçüde yansıdığı tartışmalıdır.

Eğitim alanında ise erişilebilirlik hem fiziksel hem pedagojik açıdan ciddi eksiklikler barındırmaktadır. Özel eğitim desteği alan öğrenciler için yeterli sayıda nitelikli öğretmen yoktur. Ayrıca, engelli bireylerin üniversiteye ve sonrasındaki istihdama katılımı da oldukça düşüktür. Bunun temel nedeni hem sistemin kapsayıcı olmaması hem de özel sektördeki ön yargılardır. Engelli bireyler iş gücüne katılma konusunda engellerle karşılaşmakta, kota sistemleri dahi etkin bir şekilde işletilememektedir.

Sosyal hizmetler alanında da sorunlar göze çarpmaktadır. Engelli bireylerin ve ailelerinin sosyal yardım sistemine erişimi karmaşık ve çoğu zaman yetersizdir. Bakım hizmetleri sınırlıdır ve çoğunlukla kadın aile bireylerinin omzuna bırakılmıştır, bu da hem kadınların hem de engelli bireylerin yaşam kalitesini düşüren bir kısır döngü yaratmaktadır.

Çözüm önerileri ise sadece teknik değil, aynı zamanda zihinsel bir dönüşüm gerektirmektedir. Öncelikle, daha kapsayıcı bir toplum inşa etmek için eğitim sisteminden başlayarak engelli haklarına dair bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır. Yerel yönetimlerden merkezî idareye kadar her düzeyde erişilebilirlik standartları sıkı bir şekilde denetlenmeli ve ihlallere ciddi yaptırımlar uygulanmalıdır. Kamusal alanların tasarımı engelli bireylerin ihtiyaçları gözönüne alınarak düzenlenmelidir. İstihdamda kota sistemi sadece bir formalite olmaktan çıkarılmalı, özel sektöre yönelik teşvikler artırılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Ayrıca, engelli bireylerin girişimcilik faaliyetleri desteklenmeli, kooperatifleşme modelleri teşvik edilmelidir. Engelli bireylerin kendi örgütlenmeleriyle karar alma süreçlerine katılımı da sağlanmalı, onların sesine gerçekten kulak verilmelidir.

Sonuç olarak, engelli bireylerin yaşadığı sorunlar yalnızca bireysel değil, aynı zamanda derin bir toplumsal meseledir. Bu sorunları çözmek sadece yasal bir yükümlülük değil, insanlık onuruna sahip çıkmanın da bir gereğidir. Gerçek anlamda eşit ve adil bir toplum en zayıf halkasına gösterdiği özenle değerlendirilir. Bir çocuğun tekerlekli sandalyesinden gökyüzüne uzanan bakışı hepimizin insan olmasının gerçek anlamını hatırlatır. İşte, bu nedenle, engelli bireylerin karşılaştığı sorunlara bütüncül ve kalıcı çözümler üretecek bir engelliler bakanlığı kurulması da dâhil, yapılacak, atılacak tüm adımları yürekten destekliyoruz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Burcuğül Çubuk konuşacak.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA BURCUĞÜL ÇUBUK (İzmir) - Değerli milletvekilleri, en azından bu gündemde burada olan sınırlı sayıdaki milletvekilini bugün selamlamak istiyorum.

Milyonlarca insanı, aileyi ilgilendiren bir meseleye dair YENİ YOL Grubu bir araştırma önergesi veriyor ve bir araştırma komisyonu kurulmasını istiyor ancak iktidar sıralarından muhalefet sıralarına ilgisizliğimiz göz dolduruyor. Oysa burada kurulacak bir komisyona gözlerini çevirmiş bakan milyonlarca insan var çünkü bu ülkede engellilerin erişilebilirlik hakları her anlamda ihlal edilmekte.

Geçtiğimiz günlerde bir üniversitenin rektörü olan zatın en temel erişilebilirlik haklarından olan engelli tuvaleti için "Bağış bul." dediği bir ülkede ve bu bağış bulması gereken engellinin kendisiyken şu salonda başka bir tabloyla karşılaşmak zorundaydık çünkü bu bizim buraya gelme, burada görev yapma nedenlerimizden bir tanesi, bizim en temel sorumluluklarımızdan bir tanesi. Bir rektörün en temel haklardan birine dair tutumu ve hâlen buna rağmen o görevde devam edebiliyor olması, o üniversitede, bir devlet üniversitesinde aslında sadece ayrıcalıklı öğrencilerin o okuldan yararlanabildiğinin de göstergesidir, bunu da söylemek isterim.

Geçtiğimiz dönem burada milletvekili olan, tekerlekli sandalyeli bir milletvekili olan Musa Piroğlu, engelliler ihtisas komisyonu kurulması için uğraştı; sonuç alamadı, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun bir alt komisyonu olarak kurulmasını istedi, dilekçesini verdi; reddedildi. Bu Meclisin bir engelliler komisyonuna bir ihtisas komisyonu olarak ihtiyacı vardır. Bihaber yaşadığımız insanların neler yaşadığını bilmemiz gerekir, bunlarla ilgili çözüm üretmemiz gerekir, kanunların bu ihtisas komisyonundan geçmesi gerekir ve engellilerin bu Meclise doğrudan ulaşacağı bu komisyona ihtiyacı vardır ki YENİ YOL Grubunun bakanlık teklifi de olumlu değerlendirdiğimiz bir tekliftir.

Bugün sokağa çıkamayan, bugün ekonomik hiçbir hakkı olmayan, sağlığa erişimi sınırlanmış, sosyal hakları sınırlanmış sosyalleşemeyen engelliler için en temel yapmamız gereken işlerden biri, öncelikle bu Mecliste bir komisyon kurulması, araştırma komisyonu kurulması, burada bir ihtisas komisyonu kurulması ve bu bakanlığın kurulmasıdır. En az 10-15 milyon insanın doğrudan gündemine sessiz, kör kalamayız. Özür dilerim, ayrımcı bir şekilde ifade ettim; belki bunlara da dikkat etmek lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

BURCUĞÜL ÇUBUK (Devamla) - Bu Engelliler Haftası'na dair son bir dakikayı da sağlamlık ideolojisine dair konuşmak istiyorum.

Az önce yaptığım gafta, bir engellilik hâlini bir duyarsızlık hâliyle özdeşleştirerek sağlamlık ideolojisiyi üretmiş oldum. Sağlamlık, bugün dünya üzerinde engellilerin yaşamını zorlaştıran, kendilerini eksik hissettiren, zorbalığa maruz kalmasına neden olan ve birçok hakka ulaşmasının önünde engel olan bir ideolojidir. Bizler burada sağlamlık ideolojisiyle Meclis çalıştırıyoruz, şu kürsünün engelliler için uygun hâle getirilmesi bile buraya bir engelli vekil gelince oldu. Sağlamlık, hayatın her yerinde hak düşmanlığıdır bence aynı zamanda.

Bütün engellilerin Engelliler Haftası'nda hâlâ en ufak talepleri için mücadele ettiği şu günlere de lanet olsun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Meriç...

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in sanayisine ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türk sanayisinin lider şehirlerinden Gaziantep'te iş dünyası çok zor durumda. Birkaç kuşaktır üreten, alanında marka olan çok sayıda firma konkordato ilan ediyor, fabrikalar kapanıyor. Girdi maliyetleri, yüksek faizle kredi daralması, kredi ve nakde

ulaşmadaki zorluklar sanayide -yerindeyse- sözün bittiği noktaya getirdi. Bu durum Gaziantep sanayisini dış pazarda rekabet edemez hâle getiriyor, iç pazarda ise daralmanın önünü açıyor. Ham madde sorunu ve fahiş vergiler bir yandan, enerji ve işçi maliyetleri diğer yandan Gaziantep'e ve genel olarak Türkiye sanayisine kan ağlatmaktadır.

Buradan yetkililere bir kez daha sesleniyorum: Üreticinin sesini duyun, ortak akla kulak verin, "Her şeyi ben bilirim." gibi bir yaklaşım ile üreticilerin ekmeğine daha fazla kan doğramayın.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 22 milletvekili tarafından, engellilere yönelik tüm hizmetlerin tek bir çatı altında toplanması ve kamu politikalarının daha bütüncül ve koordineli bir şekilde yürütülmesi amacıyla engelliler bakanlığı kurulması da dâhil yasal düzenlemelerin yapılması ve engellilerin sorunlarının tespit edilerek atılacak adımların belirlenmesi amacıyla 14/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Aylin Yaman.

Buyurun Sayın Yaman. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYLİN YAMAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Engelli bireylerin haklarını koruyarak hayata tam katılımlarını sağlamak devletin en temel sorumluluklarından biridir. Ülkemizde sayısı 10 milyonu geçen engelliler ise maalesef yaşamlarını açlık ve yoksulluk sınırı altında sürdürmektedir. Aile Bakanlığının 2025 yılı bütçesi içinde engelliler için ayrılan bütçe merkezî bütçenin yüzde 1'i bile değildir ve bu durum iktidarın daha baştan konuya bakışını göstermektedir.

Engellilerin çok sayıda sorunundan bazı konuları özellikle vurgulamak isterim. Sosyal Güvenlik Kurumundan Sosyal Yardımlaşma Vakfına devredilerek vakıf üzerinden âdeti bir lütuf düzeninde sunulan engelli aylıkları, gerek mutlak değer olarak gerekse muhtaçlık temelli yaklaşımıyla kabul edilebilir değildir. Yüzde 70 ve üzeri engelliler için bu değer sadece 5.584 liradır. Dahası bu aylık, hane içindeki kişi başı gelir seviyesinin bir asgari ücret tutarının 1/3'ünden az ise verilmektedir; bu koşul derhâl değişmeli, engelinin bizzat kendi geliri değerlendirilerek en az bir asgari ücret üzerinden hesaplanmalıdır.

Temel hedefimiz engelli istihdamı olmalıdır. Kotalar yetersizdir; özelde yüzde 3, kamuda yüzde 4 kota bulundurulmasına rağmen Türkiye'deki engelli iş başvurularının sadece yüzde 20'si istihdamdadır, işe yerleştirilen her 5 erkek engelliye 1 kadın engelli istihdamı da başka bir sorundur. Üstelik, unutmayalım, engellilik kadın ağırlıklı bir durumdur. Engelli vatandaşlarımız için evde bakım hizmet sunumu özellikle yüzde 70 ve üzeri için ülkenin her yerinde eşit, sürekli olmak kaydıyla yaygınlaştırılmalıdır. 2024'te sadece 572 bin 500 kişi faydalanmıştır. Bu yıl için ise bin kişi artırılarak hedef konulmuştur. Bakım güvence sistemi ülkemizin acil konularından biridir. "Bakım ekonomisi" ve "ev içi emek" kavramları hane içinde çocuk, yaşlı, hasta ya da engelli bireylerin bakımını kapsamaktadır. Kişilerin doğrudan bakımıyla ilişkili bir kavram olan "bakım emeği" çoğu durumda kadının doğal bir görevi ve ücretsiz emeğin konusu gibi algılanmaktadır. Bu anlayış, kadınları yalnızca güvenli bir çalışma modelinden uzak tutmakla kalmaz, eğitim ve sosyal yaşamdan da çekilmesine yol açar.

Diğer konu, 2008 Ekim ayı öncesinde sigortalı olmuş olan engelli vatandaşlarımızın vergi indirim belgesi esas alınarak yürütülen emeklilik işlemlerinin, bundan böyle Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından çalışma gücü kaybına göre yürütülüyor olmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

AYLİN YAMAN (Devamla) - 2008 Ekim ayı öncesi sigortalı olup da vergi indirim belgesi üzerinden emekli aylığı alacak kişi sayısı yaklaşık 300 bin kişiydi ve şu anda bu vatandaşlarımız Sosyal Güvenlik Kurumuna gittiklerinde ciddi mağduriyetler yaşamaktadırlar; biz de bu konuyu takipteyiz.

Son olarak, Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı mağduriyetidir. EKPSS puanı 85 ve 90'la yerleştirelemeyen engelliler bulunmaktadır. Derhâl bu kontenjanın artırılması gerekmektedir, ancak çalışırlarsa hayatın içinde olabilecekleri asla unutulmamalıdır.

Bu özel haftada "Sevgi tüm engelleri aşar." benzeri duygusal yaklaşımları ya da "Hepimiz birer engelli adayız." benzeri korkutan söylemleri bırakıp hak temelli bir bakış açısına geçmeliyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Serkan Bayram.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SERKAN BAYRAM (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; ben de hepinizi sevgi, saygı, muhabbetle selamlıyorum. Diliyorum ki yüce Meclisimizde hayırlı çalışmalara vesile oluruz hep beraber.

Değerli arkadaşlar, tabii, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde son yirmi yılda her alanda olduğu gibi engelliler alanında da sessiz devrimleri gerçekleştirdik. Engelli kardeşlerimiz dört duvar arasındayken bugün toplumun her kademesinde, temsiliyette her yerde olur hâle geldiler. Engelli memur sayımızı 5 binden 70 bine çıkardık. Geçen hafta engelli öğretmenlerimizin atamasını yaptık. Biliyorsunuz, engelliler öğretmen olamazdı, bugün şükürler olsun nice kardeşimiz öğretmen oldu.

Tabii, devletin üç erki var. Nedir? Yasama, yürütme, yargı. Engelli milletvekillerimiz var mı? Var. Sizinle beraber, hep beraber, bütün vekillerimizin desteğiyle Hâkimler ve Savcılar Yasası'nı değiştirdik, bugün engelli hâkimlerimiz oldu. Şimdi kaldı yürütme alanı; engelli kaymakamımız olsun, valimiz olsun, büyükelçimiz olsun, bakanımız olsun, bakanlığımız olsun. Ben bunu hem ülkemde hem bütün dünyada anlatıyorum, gece gündüz de bunun için çalışıyoruz. Engelsiz bir dünyayı, engelsiz bir Türkiye'yi hep beraber kuralım, kimse engelinden dolayı geri kalmasin çünkü depremler, afetler, savaşlar nice insanları hayatımızdan alıyor, nicelerini engelli bırakıyorlar, bari biz bu engelleri ortadan kaldıran olalım.

Bu süreçte, bugüne kadar Meclisimizde bütün partilerimiz engellilerle ilgili konuların hepsine destek verdi. Ben bütün partilerimize, bütün vekillerimize teşekkür ediyor ve buradan sizi alkışlıyorum, hepinizi alkışlıyorum. (AK PARTİ, MHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) Bu çok önemlidir birlik, beraberlik, kardeşlik açısından.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Alkışla beraber "evet" istiyoruz.

SERKAN BAYRAM (Devamla) - Evet, biz zaten buna hep "evet" diyoruz, başaracağız, bütün partiler olarak başaracağız, AK PARTİ olarak başaracağız, Cumhur İttifakı olarak başaracağız ve Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde inşallah engelliler bakanlığını da kuracağız, kuracağız.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ya, hâlâ Şanlıurfa'da engellilerle ilgili tuvalet yok, gidecek cami yok kardeşim ya! Neden bahsediyorsun?

SERKAN BAYRAM (Devamla) - Antep'te şu anda Buğday Tanesi Protez Ortez Yapım ve Uygulama Merkezi'ni açtık; depremde engelli kalanların elini, ayağını yapıyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Şanlıurfa'da engelli kardeşlerimizin gideceği tuvalet yok ya!

SERKAN BAYRAM (Devamla) - Her yerde var Sayın Tanal, her yerde var.

Neticede, engelli kardeşlerimiz bizim başımızın tacı, gönlümüzün sultanı, her daim yanlarındayız.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bu konu çok önemli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SERKAN BAYRAM (Devamla) - Dünyada 3 şey global; çocuk, kadın, engelli. Çocuk hakları Birleşmiş Milletler çatısı altında UNICEF, kadın hakları UN Women ama dünyada 1,5 milyar engelli var, ülkemizde 10 milyon, bir merkez yok. Gelin, hep beraber bu merkezi kuralım dedim. Birleşmiş Milletlerde Cenevre'de UN Disability'yi, hem BM'yi hem de bütün dünyayı dolaştım cumartesi günü Birleşmiş Milletlerde New York'ta yürüyeceğiz, daha sonra Endonezya'da, Malezya'da konuşacağız. İnşallah, bu UN Disability merkezini kuracağız, 1,5 milyarın başkenti İstanbul olacak, hem ülkemizin tanıtımına vesile olacak hem İstanbul üzerinden, Türkiye üzerinde birlik, beraberlik ve kardeşliğin timsali olacak ve bu konuyu da Cumhurbaşkanımızın himayelerinde hep beraber gerçekleştireceğiz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Başkanım, bize "Terörist." diyorsunuz, bu kardeşlik nasıl olacak?

SERKAN BAYRAM (Devamla) - Bu güzel eseri ülkemize kazandıracamız diyorum. Barış içinde bir dünya istiyoruz, savaş istemiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Anladım. Bize "Terörist." diyorsunuz, nasıl kardeş olacağız?

SERKAN BAYRAM (Devamla) - Engelsiz bir dünyayı da hep beraber kuracağız diyorum.

Teşekkür ediyorum.

Sağ olun, var olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Anladım. Sayın Genel Başkanınız "Siz teröristsiniz." diyor, nasıl kardeş olacağız biz?

SERKAN BAYRAM (İstanbul) - Tanal, senin desteğin de kıymetli.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Anladım da nasıl kardeş olacağız biz?

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

ALİ KARAOBA (Uşak) - Başkanım, kabul edilmiştir, sayıya bakın.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Kabul edildi işte Başkanım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Kabul, geçti.

BAŞKAN - Kâtip Üyeler arasında ihtilaf var.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Başkanım, kabul etti herkes!

ŞENOL SUNAT (Manisa) - İhtilaf yok Sayın Başkan, ne ihtilafı!

ALİ KARAOBA (Uşak) - İhtilaflık bir şey yok ki, bariz kabul edilmiştir.

BAŞKAN - İki dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Kabul edilmiştir. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.23

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.42

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Rümeyza KADAK (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 87'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Başkanım, bir şey söyleyecektim ama bir teşekkür...

BAŞKAN - Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, kabul edilen grup önerilerine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; biraz önce bir grup önerisi verdik YENİ YOL Partisi olarak. Bu grup önerisinde bir yandan engellilerin problemlerini araştırmak ve aynı zamanda da bir engelliler bakanlığı kurarak 5 bakanlıkla muhatap olan engellileri tek bir bakanlık üzerine bina etmek üzerine, inşa etmek üzerine bir grup önerisi vermiştik. Parlamentoda bulunan, oylamaya katılan tüm milletvekillerine teşekkür ediyorum ve grup önerimiz kabul edildiği için de herkese hassasiyetinden dolayı teşekkür ediyorum. Engelli vatandaşlarımıza da hayırlı olsun diyorum ve kurulacak olan araştırma komisyonu bir bakanlıkla taşlanırsa güzel olur diyor, hepinize saygılarımı arz ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 20 milletvekili tarafından, engelli vatandaşların toplumsal yaşamda daha aktif rol almalarının sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 12/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Mayıs 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

14/5/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/5/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 20 milletvekili tarafından, engelli vatandaşların toplumsal yaşamda daha aktif rol almalarının sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 12/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 14/5/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Şenol Sunat.

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu olarak, hayatın her alanında onurlu bir yaşam mücadelesi veren, çoğunlukla görmezden gelinen engelli vatandaşlarımızın yaşadığı sorunları tespit etmek ve çözüm önerileri geliştirmek amacıyla verdiğimiz grup önerimiz üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisi, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve özellikle, hayata tutunma mücadelesi veren tüm engelli vatandaşlarımızı saygıyla hürmetle selamlıyorum.

(Uğultular)

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Sayın Başkanım, bir uğultu var.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, oylamada olmayanlar şimdi gelip sohbet ederek milletvekilimizin kendisini ifade etmesine mâni oluyor. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Sayın milletvekilleri, Engelliler Haftası'ndayız ve engelli vatandaşlarımızın hakları için bu kürsüye çıkan milletvekili arkadaşlarımızı saygıyla ve dikkatle izlemenizin önemli olduğunu da bir kere daha hatırlatmak istiyorum.

Türkiye'de engelli bireylerin yaşadığı sorunlar artık sadece bir hak eksikliği değil, doğrudan bir insanlık krizi hâline geldi. Engelli bireyler, anayasal eşitlik ilkesi kapsamında sosyal devletin koruması altında olması gereken dezavantajlı kardeşlerimizdir ancak son dönemde artan haberler, uygulamada ciddi boşluklar ve kamu denetiminde zafiyetler olduğunu açıkça göstermektedir.

Bakın, özel rehabilitasyon ve eğitim merkezlerindeki şiddet haberleriyle irkiliyoruz hepimiz. Otizm spektrumundaki çocukların eğitimi için açılmış bazı özel rehabilitasyon ve eğitim merkezlerinde yeterli uzman personelin istihdam edilmediği, bu nedenle otistik ve özel gereksinimli çocukların fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kaldığı ortaya çıktı. Bu tür vakalar engelli çocukların "eğitim" adı altında istismar edilmesine neden olmakta, devletin denetim sorumluluğunu sorgulatmaktadır sayın milletvekilleri. Özellikle özel çocuklarımız için özel eğitim verecek eğitimci yetiştirme konusunda yetersizlikler ortadadır. Özellikle devlet okullarındaki kaynaştırma eğitiminin de yeterli olmadığı bilinmektedir.

Yine, kamu hastanelerinde istismar skandalları bizim Grup Başkan Vekilimiz Sayın Turhan Çömez tarafından çok açık bir dille dile getirilmiştir. Kamuya ait bir hastanenin yoğun bakım servisinde 7 yaşındaki mental engelli bir kız çocuğunun cinsel istismara uğraması engelli bireylerin sağlık hizmeti aldıkları kurumlarda bile yeterince korunmadığını göstermektedir. Bu durum, sağlık sisteminin içinde engelli bireylere yönelik şiddet ve ihmal riskinin dahi bulunduğunu kanıtlamaktadır.

Yine, değerli milletvekilleri, engellilerin sosyal ve ekonomik haklarında yaşanan ihlalleri de göz önüne getirmemiz gerekir. Örneğin, 7 bin kadrosu boş olan Diyanet İşleri Başkanlığı -engelli kadrosundan söz ediyorum- başta olmak üzere birçok kurumda engelli istihdam kotaları boş bırakılmakta, binlerce kişi beklemeye mahkûm edilmektedir.

Engelli öğretmen adayları için getirilen mülakat uygulamasının "eşitlik" ve "adalet" ilkesine aykırı şekilde uygulanacağı yönünde ciddi kaygılar var bu öğretmen akademisiyle ilgili.

Yine, hane geliri kıstası nedeniyle on binlerce engelli birey, engelli aylığı ve bakım ücretlerinden mahrum bırakılmıştır. 2025 yılında çıkarılan yasayla engellilerin emeklilik hakkı geri yürütülerek gasbedilmiştir.

Bakım veren kadın aile üyeleri için herhangi bir sosyal güvence sistemi kurulmamış, verilen vaatler tutulmamıştır.

ÖTV istisnası uygulamasında engellilere yönelik çelişkili ve mağdur edici uygulamalar devam etmektedir.

Yine, taşerondan sürekli işçiliğe geçişte engelli bireylerin yaşadığı ayrımcılık giderilmemiştir maalesef.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulunun kamuya açık bir rapor üretmemesi, denetimden uzak ve kapalı bir anlayışın da göstergesidir. Yine, sosyal hayatta her konuda -çok önemli bir konu bu- erişilebilirlik maalesef engelli vatandaşlarımız açısından sağlanmış değildir.

Değerli milletvekilleri, özetlenen bu başlıklar engelli bireylerin sadece ekonomik değil fiziksel güvenliklerinin dahi tehdit altında olduğunu göstermektedir. Bu sebeple, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu tabloya kayıtsız kalmaması gerekmektedir.

Biraz önce YENİ YOL Partisinin yine engelli kardeşlerimiz için verdiği araştırma önergesinin Meclisimizden kabul olması çok önemlidir diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Mehmet Kahraman.

Buyurun Sayın Karaman. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada toplumumuzun en sessiz ama en ağır yükünü taşıyan engelli kardeşlerimizin ve onlara emek veren ailelerin sesi olmak için söz almış bulunuyorum.

Türkiye'de 10 milyona yakın engelli vatandaşımız Anayasa'nın 10'uncu ve 61'inci maddelerinde güvence altına alınan eşitlik ve sosyal devlet ilkelerine rağmen istihdam, eğitim ve erişilebilirlik gibi temel alanlarda ciddi mağduriyetler yaşamaktadır.

İstihdamda engellilerimiz için ayrılan kontenjanlar çoğu zaman şeklen doldurulmakta, engellilerimiz aktif iş gücüne dâhil edilmemektedir. Oysa çalışmak insanın onurudur. Devlet, iş gücü piyasasında fırsat eşitliğini sağlamakla yükümlüdür. Sadece kadro açmak değil, işe uygun pozisyonlar sağlamak da hem anayasal hem de vicdani bir sorumluluktur. Bunun sağlanabilmesi için istihdam oranlarının kamuda yüzde 4'e, özelde ise yüzde 3 düzeyine çıkarılması gerekmektedir. Eğitimde ise engelli bireylerin farklı ihtiyaçları dikkate alınmadan tek kalıba sıkıştırılmaları fırsat eşitliğini ihlal etmektedir. Açıkta kalan özel eğitim öğretmenlerinin ataması da yapılmalıdır. Ulaşım ve erişilebilirlikteki yetersizlikler ise engellileri toplumdan dışlamaktadır. Bu sorunların çözümü anayasal bir yükümlülüğün yanında vicdani bir sorumluluktur. Meclisimiz bu sorumluluğun yerine getirilmesi için gereken adımları atmalıdır.

Kıymetli milletvekilleri, birkaç sorunun altını çizmek istiyorum: Engelli ve evde bakım aylıkları özellikle günümüz ekonomik koşullarında oldukça yetersizdir, bu maaşlar insani bir düzeye yükseltilmelidir. Bu konuda ise eve giren kişi başına para garabeti derhâl kaldırılmalıdır. Ülkemizde engelli sayısı tespit edilmeli ve kategorizasyonu sağlanmalıdır. Engelli raporlarına yönelik ülke geneli bir standardizasyon sağlanmalı ve mağduriyetlerin önüne geçilmelidir. İlaçlarda katılım payı kaldırılmalıdır. Engelli KPSS yeniden düzenlenmelidir. Ortez ve protez yardımları mevcut hâliyle en ucuz ekipmanın 1/6'sı, 1/7'si düzeyindedir, bu yardımlar en azından piyasa koşullarının ortalamasına denk hâle getirilmelidir. Engelliler için ÖTV muafiyetli araç alımları eskiden olduğu gibi alım ve satımlar için yeniden beş yıla çekilmelidir.

Kıymetli milletvekilleri, engellilerimizin evde bakımını üstlenen fedakâr vatandaşlarımızın durumu da oldukça içler acısıdır. Bu vatandaşlarımız yıllarını engellisine adıyorlar ve hayatın gerisinde kalıyorlar. Allah muhafaza bakımını üstlendikleri engellilerini kaybetmeleri hâlinde ise yaşadıkları bunalımın üstüne tamamen güvencesiz kalmaktadırlar. Bu hususta bu fedakâr vatandaşlarımıza emeklilik imkânı başta olmak üzere sosyal güvence sağlamak hepimizin boynunun borcudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET KARAMAN (Devamla) - Kıymetli milletvekilleri, geliniz bu konuda birlikte hareket edelim, siyasi farklılıkları bir kenara bırakalım ve engelli kardeşlerimizin yükünü paylaşalım. Onlar için erişilebilir bir Türkiye, adil bir düzen ve onurlu bir yaşam inşa edelim ve asla şunu unutmayalım ki her birimiz siyasi görüş fark etmeden engelli adayız, bugün destek verilmeyen bir konunun yarın muhatabı olabiliriz. O yüzden, buyrulduğu gibi "Hayırdı yarışalım." ve İYİ Partinin vermiş olduğu bu önergeye destek verelim. Rabb'im hepimize adaletle hükmetmeyi nasip etsin.

Muhterem kardeşlerim, biraz önce önergemize destek verdiniz, teşekkür ediyorum. Bundan da üzülmenin, hiç olmazsa "Muhalefetin bir önergesini kabul ettik." diye vatandaşlara da bunu anlatabilirsiniz demokrasinin gereği olarak.

Teşekkür ediyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Gülderen Varlı.

Buyurunuz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve bizi izleyen tüm halklarımızı saygıyla selamlıyorum. İYİ Partinin grup önerisi üzerine söz aldım.

Engelli bireylerin yaşadığı sorunlar sadece bir hafta değil, her zaman gündeme getirilmeli ve ele alınmalıdır. Çünkü Türkiye'de tam net olmamakla birlikte 10 milyon engelli ve aileleriyle birlikte büyük zorluklar yaşamaktadır. Yaşanan bu zorluklar görülmeli ve daha sık dile getirilmelidir. Bakın, 10 milyon engelli bireyin her 2 kişisinden 1'i kamusal alanda ayrımcılık, sağlamlılık ve ötekileştirme politikalarına maruz kalmaktadır. Engelli bireyler eğitimden sağlığa, istihdamdan siyasal katılıma, seyahat ile hak ve özgürlüklere kadar hayatın her alanında hak ihlallerine maruz kalmaktadır ve en temel haklara dahi ulaşmakta zorlanıyorlar, günlük hayatlarının her aşamasında ciddi sorunlarla karşılaşılıyorlar. Bu sorunlar sadece fiziksel engeller değil, aynı zamanda, yoksullukla, ayrımcılıkla, dil engeli ve sosyal dışlanmayla da derinleşiyor.

Ayrıca, engelli bireylerin yaşadığı sorunların başında işsizlik gelmektedir çünkü millî gelir içinde engellilerin istihdamına ayrılan pay çok az olurken de bu oran Avrupa Birliği ülkelerinin de çok altında kalmaktadır. Ekonomik kriz ve yoksulluk en derin

şekilde engellileri etkilemektedir. İstihdam alanında yaşanan işsizlik ve kadro yetersizliği artarken engelli bireyler iş bulsa bile ayrımcılıkla, düşük ücretle, sosyal güvencesizlikle karşı karşıya kalıyor. İş yerlerinde erişebilirlik standartları hâlâ yetersizdir ve özellikle kadın engelliler bu konuda daha çok zorluk yaşamaktadır. İnsan onuruna yakışır iş ve yaşam koşulları engelli bireyler için sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, engelli bireyler yoksullukla baş başa bırakıldığı gibi eğitim haklarından da uzaklaşmak zorunda kalıyor ve eğitim alanında yaşanan tablo da daha vahim bir durumda. Özellikle kırsal bölgelerde yaşayan engelli bireylerin taşınmalı eğitim sisteminde yaşadığı sorunlar görülmelidir ve buna dair gerekli önlemler derhâl alınmalıdır. Özel eğitim kadrolarının eksikliği giderilmelidir.

Özellikle seçim bölgem Van ilinde engelli bireylerin yaşadığı sorunlara değinmek istiyorum. Van'da yaşayan engelli bireyler yüksek kaldırımların olmasından, kendileri için yapılan rampaların önüne park edilen araçlardan, üst geçitlere asansör olmamasından, gerek restoran ve kafelerin gerekse iş yerlerinin kendilerine göre dizayn edilmemesinden kaynaklı sorunlar yaşamaktadırlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

GÜLDEREN VARLI (Devamla) - Yaşanan bu sorunlar görülmeli ve gerekli önlemler alınmalıdır. Ayrıca, yerel yönetimlerin de engelli bireylerin yaşadığı bu zorluklara dair çalışmaları daha kapsamlı olmalı ve artırılmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Serkan Sarı.

Buyurun Sayın Sarı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Engelliler Haftası sebebiyle söz almış bulunuyorum. Engellilerimizin sorunlarına dikkat çekebilmek, iktidarın verdiği sözleri tutmadığını hatırlatmak için bu kürsüde söz aldım.

Bugün engellilerimizin engel oranlarına oransal olarak maaş yardımları yapılıyor. Yüzde 70'in altında engelli olan vatandaşlarımıza şu anda ödenen destek 3.723 lira, yüzde 70'in üzerinde engeli olan vatandaşlarımıza verilen ücret ise 5.584 lira. Bir de evde yataklık durumda olan, bakıma muhtaç olan engelli vatandaşlarımıza bakan şahsa ödenen ücret ise 10.125 lira. Bu rakamlardan hangisi, hangi sorunu çözer, soruyorum size. 3.000 lirayla, 3.700 lirayla bir engelli vatandaş hangi ihtiyacını karşılayabilir? Sorarsanız sosyal devlet bilinciyle yardım yapıyorsunuz, destek oluyorsunuz amma velakin engelli vatandaşlarımızı ekonomik olarak çaresiz ve imkânsız bırakıyorsunuz, bunu görmeniz lazım.

Evde bakım aylığı alan aile ferdi herhangi bir iş yerinde çalışmıyor. Evladına bakabilmek için bugün işini gücünü bırakmış, çocuğunun başında onun ihtiyaçlarını karşılamak için çabalarken aldığı ücret 10 bin lira. Bugün asgari ücretlinin, açlık sınırının altında bir ücrete mahkûm edilen aile ferdinin ne yazık ki çocuğuna bakması da mümkün değil, kendi ihtiyaçlarını da karşılaması mümkün değil ve geldiğimiz noktada yokluğa, açlığa mahkûm ettiğinizi görüyoruz. Ve verilen bu ücretler açıklandığı günden bugüne geçen dört aylık sürede yüzde 20 erimiş durumda.

Buradan çağrıda bulunuyorum: Evde bakım aylığının en az asgari ücret kadar olması gerekmekte. Bakım yapan aile ferdinin sigortası devlet tarafından karşılanmak zorunda, güvence altına alınmalı. Bakım hizmetleri denetim altına alınmalı, ücretleri verilen, bakım hizmeti verilen aileler ve evler de denetlenmelidir. Bugün, günün sonunda bakım hizmeti veren aile ferdi vefat ettiğinde "Arkamda kalan çocuğum ne olacak?" diye kaygıyla yaşıyor anneler ve bakan aile fertleri. Bunun için de devletimizin bir güvence vermesi gerekiyor. Vefattan sonra bu çocuğun eğer bakacak başka bir aile ferdi yoksa devlet çatısı altında bakım ihtiyaçlarının karşılanması gerekiyor. Bu konuda sizlerden açıklama, birtakım eylemler ve kanun teklifi hazırlamanızı bekliyoruz. Eğer yapamayacaksanız bizler de bu konuda katkı sunmaya hazırız.

Bir sorun daha var: Engellilerimizin istihdamı. Bugün, 2022 yılında KPSS'ye başvuran, kamuda çalışmak için başvuran engelli sayısı 95 bin, 2024 yılına geldiğimizde bu sayı 115 bine ulaşmış, yüzde 20 artmış durumda. Siz istihdamı artırdığınızı söylüyorsunuz ama talep her geçen yıl artıyor; yüzde 20 artmış olmasına rağmen ayırdığımız kontenjana bakıyoruz, yüzde 20 düşmüş. Yerleşme oranına bakıyoruz, 2022'den 2024'e yüzde 20 gerilemiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SERKAN SARI (Devamla) - Yerleştirme oranlarına baktığımızda da hak edilen kontenjanlar ayrılmıyor. Bugün yerleştirme oranı 2022'de yüzde 2,69'ken 2024'te 1,84, gerilemiş. "Yüzde 4 kamuda istihdam sağlanacak." diye yasa çıkardınız ama yasadan haberiniz yok. Engellilere dönüp baktığınız yok, ekonomik olarak destek vermiyorsunuz, kadro vermiyorsunuz, istihdam sağlamıyorsunuz, aileye destek olmuyorsunuz, çocuklara, evlatlarımıza destek olmuyorsunuz. Elinizi vicdanınıza koyun, hepimiz birer engelli adayız, bunun farkına varmanız lazım. Bu koltuklarda oturarak gün geçirmek yerine sokakta engelli vatandaşlarımızın, kimsesizlerimizin yanında olduğunuzu göstermeniz gerekiyor. Biraz önce bir önerge verildi ve bu önerge Meclis tarafından kabul edildi. Gelin, o önergenin çatısı altında iktidarıyla muhalefetiyle bugüne kadar yapmadıklarınızın, tutmadığınız sözlerin bedelini hep birlikte ödemek üzere burada bir çözüm üretelim. Bu kanunun altına hep birlikte imza atalım.

2002 yılında... (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Düzce Milletvekili Sayın Ayşe Keşir'e söz veriyorum.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AYŞE KEŞİR (Düzce) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; önerge hakkında grubum adına söz almış bulunuyorum.

Engellilik konusu, tabii, sadece engelli bireye ya da onun yakın aile çevresine değil aslında tüm topluma şamil bir konu ve biz AK PARTİ olarak yirmi üç yıllık yol hikâyemizde böyle bir perspektifle konuya yaklaşıyoruz.

1989 yılında meslek hayatına engellilerle ilgili başlayan bir gazeteci olarak, özellikle yaklaşık otuz altı yıldır bu sosyal çevrenin tüm geçiş aşamalarının, süreçlerinin tanığı bir milletvekili olarak da burada söz aldım. Özellikle şunu ifade etmem lazım: Sayın Cumhurbaşkanımız daha Belediye Başkanı olduğu dönemde Özürlüler Koordinasyon Merkezi'ni 1994 yılında kurduğunda aslında hem yerel yönetimlerin hem de merkezî siyasetin önemli bir konusu yapmıştı bu konuyu ve biz 2005 yılında ilk defa siyasetin gündemine kararlı bir şekilde engellilerin erişilebilirlik konusunu alarak külliyyatlı bir kanun ve beraberinde bir mevzuatını hazırladık, uluslararası sözleşmelere imza attık, yönetmelikler çıkardık ve 2010 yılında yaptığımız kapsamlı bir Anayasa değişikliğinde, hatırlayınız, pozitif ayrımcılık maddesini bugüne kadar hep kadınlar üzerinden konuşuruz, aslında aynı maddede, Anayasa'nın 10'uncu maddesinde engelliler için de pozitif ayrımcılık ilkesi 2010 yılında partimizin kararlılığıyla gerçekleşmiştir.

Yine, 2008 yılında sosyal güvenlik sistemimizde yaptığımız bir düzenlemeyle engelli çocuğu olan anneye beş yıl erken emeklilik imkânını getirdik. Tabii, şunu söylemem lazım: 2005 yılında sıfır noktasından başladığımızı farz edersek ücretsiz eğitim, rehabilitasyon, onların ücretsiz ulaşımı, evde bakım aylıkları gibi pek çok düzenleme yaptık ama son dönemde Bakanlığımızın da önemli bir politikası olarak artık tematik uygulamalara geçtik ve bugün Otizm Eylem Planı'yla başlayarak farklı engel alanlarının, engel branşlarının tematik programları gelişmeye başladı. Bütün bunlar da AK PARTİ'nin bu alanla ilgili kararlılığını göstermektedir.

İstihdam konusu son derece önemli, benden önceki konuşmacılar da bunu ifade ettiler. Özellikle kamuda bugün 13 kat artırarak yaklaşık 80 bin engelli istihdamına ulaştırdık.

Tabii, şunu da söylemem lazım: Bu sadece merkezî Hükûmetin konusu da değil -özellikle az önce de söyledim, Cumhurbaşkanımızın İstanbul Büyükşehir Belediyesi örneğini vererek- yerel yönetimlerin de önemli bir konusu. Mesela, bugün, Düzce Belediyemiz Kusursuz Kafeye bir "erişilebilir kafe"yi engelliler üzerinden işletmektedir, keza bir alzheimer merkezi çalıştırmaktadır. Yerel yönetimlerin de Düzce Belediyemizin ya da diğer belediyelerimizin bu tür uygulamalarını örnek almasını diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

AYŞE KEŞİR (Devamla) - Hemen tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Aynı zamanda, biliyorsunuz, 27'nci Dönemde önemli bir komisyon çalıştı, önemli bir araştırma komisyonu kuruldu bu konuyla ilgili ve çok ciddi bir çalışma yapıldı o Komisyonda; daha çok taze. Hükûmetimiz bu araştırma komisyonunun çıktılarını, önerilerini, raporun çıktılarını da titizlikle takip etmektedir.

Bunları hazıruna sunar, hepinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Başkanım, karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, karar yeter sayısı talebi kimden geldi? Göremedim ama... Milliyetçi Hareket Partisinden mi Sayın Başkanım?

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika veriyorum.

Kapanma Saati: 17.07

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.19

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Rümeysa KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 87'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

İYİ Parti grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Kabul edildi Başkanım.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Başkanım, kabul edilmiştir.

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.21

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.27

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Rümeysa KADAK (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 87'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

İYİ Parti grup önerisinin ikinci oylamasında da karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Üçüncü oylamada da karar yeter sayısı bulunamadığından... [CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından ayakta alkışlar (!)]

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Tebrik ediyoruz sizi! Tebrik ediyoruz!

BAŞKAN - ...alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 15 Mayıs 2025 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.28